

“...ปัจจุบันนี้มีปัญหาสังคมเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก ปัญหาเหล่านี้หากบำบัดแก้ไขไม่ทันท่วงที
ก็จะกระทบกระเทือน และเป็นภัยถึงความเป็นอยู่ส่วนรวมด้วยอย่างแน่นอน
งานสังคมสงเคราะห์ จึงเป็นงานที่มีความสำคัญมาก
และจำเป็นที่ทุก ๆ ฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำอย่างจริงจัง...”

พระราชดำรัส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในพิธีเปิดการประชุมการสังคมสงเคราะห์
ณ ศาลาสันติธรรม

วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2508

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2568

ปีที่ 24 ฉบับที่ 4 เดือนพฤศจิกายน 2568

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม

ความเคลื่อนไหวทางสังคม

การจ้างงาน

-0.5

อัตราการว่างงาน

0.76

หนี้สินครัวเรือน
(Q2/2568)

-0.3

การเจ็บป่วย
ด้วยโรคเฝ้าระวัง

-3.06

การบริโภค
เหล้าบุหรี่

+0.2

คดีอาญา

+13.4

อุบัติเหตุ
ทางถนน

+1.4

การร้องเรียนของ
ผู้บริโภค

+34.4

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

เศรษฐกิจสูงวัย
(Silver Economy)
และโอกาสใหม่ทางธุรกิจ

แรงงานคืนถิ่น :
ทางเลือกที่กลายเป็นโอกาส

บทความ

บทเรียนการเพิ่ม VAT ในต่างประเทศ

การเพิ่มอัตรา VAT ในหลายประเทศ มีบทเรียนสำคัญให้กับประเทศต่าง ๆ ที่ต้องการใช้ VAT เป็นกลไกในการสร้างรายได้ ซึ่งต้องมีการประเมินสถานการณ์และความจำเป็น สร้างความเข้าใจและสื่อสารกับประชาชน รวมทั้งการออกแบบนโยบายหรือมาตรการรองรับผลกระทบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากสังคมได้อย่างแท้จริง

สถานการณ์แรงงาน

ภาพรวมการจ้างงานในไตรมาสสาม ปี 2568 หดตัวลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 โดยภาคเกษตรกรรมยังคงหดตัวลงต่อเนื่อง ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรมขยายตัวเล็กน้อย ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการควบคุมระดับราคาสินค้าเพื่อรักษาความสามารถในการใช้จ่ายของแรงงาน และการมีมาตรการรองรับภาคเกษตรกรรมที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย

ไตรมาสสาม ปี 2568 สถานการณ์การจ้างงานหดตัวลงเล็กน้อย โดยผู้มีงานทำมีจำนวน 39.9 ล้านคน ลดลงร้อยละ 0.5 จากช่วงเดียวกันของปี 2567 โดยการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมลดลงร้อยละ 2.9 เป็นการลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 7 ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากแรงงานรุ่นใหม่ไม่นิยมประกอบอาชีพด้านการเกษตร และเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคเศรษฐกิจอื่นที่ได้ผลตอบแทนมากกว่า¹ ตลอดจนสถานการณ์อุทกภัยในช่วงเดือนสิงหาคมจนถึงปัจจุบัน ได้สร้างความเสียหายต่อเกษตรกรเกือบ 2 แสนราย และพื้นที่การเกษตรกว่า 6.2 แสนไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2568) ส่วนการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 0.6 โดยสาขาการขนส่งและจัดเก็บสินค้า สาขาการผลิต และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 2.6 และ 1.5 ตามลำดับ ขณะที่

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (ล้านคน)									การเปลี่ยนแปลง (%YoY)								
	2565	2566	2567				2568			2565	2566	2567				2568		
	Q3	Q3	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q3	Q3	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
กำลังแรงงานรวม	40.1	40.5	40.2	40.2	40.5	40.5	40.5	40.5	40.2	0.9	1.1	-0.1	-0.3	-0.1	-0.3	0.6	0.9	-0.7
1. ผู้มีงานทำ	39.6	40.1	39.6	39.5	40.0	40.1	39.4	39.5	39.9	2.1	1.3	-0.1	-0.4	-0.1	-0.4	-0.5	0.02	-0.5
1.1 ภาคเกษตร	12.4	12.6	10.9	11.0	12.2	11.9	10.6	10.9	11.9	-2.4	2.0	-5.7	-5.0	-3.4	-3.6	-3.1	-0.9	-2.9
1.2 นอกภาคเกษตร	27.2	27.4	28.7	28.5	27.8	28.2	28.8	28.6	28.0	4.3	1.0	2.2	1.5	1.4	1.1	0.5	0.4	0.6
- การผลิต	6.2	6.3	6.3	6.4	6.2	6.2	6.3	6.4	6.3	1.4	0.6	0.7	2.2	-1.4	0.3	-0.4	0.5	2.6
- ก่อสร้าง	2.1	2.1	2.5	2.4	2.2	2.2	2.3	2.3	2.0	0.4	2.9	5.0	1.5	0.7	0.5	-5.1	-3.7	-5.4
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.8	6.8	6.9	6.9	6.7	6.9	6.7	6.8	6.8	4.5	-0.2	-0.4	0.2	-0.8	-1.8	-3.1	-1.2	1.5
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.9	3.2	3.4	3.4	3.4	3.5	3.6	3.5	3.3	8.3	8.3	10.6	4.9	6.1	9.4	3.5	3.1	-0.6
- การขนส่ง/เก็บสินค้า	1.4	1.4	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7	1.7	-4.8	2.1	13.4	9.0	14.0	4.4	4.5	7.9	4.9
- อื่น ๆ	7.7	7.7	7.9	7.9	7.8	7.8	8.2	7.9	7.7	8.1	-1.0	-0.6	-0.8	1.5	0.4	4.0	0.2	-0.6
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	-46.1	-18.4	-3.2	0.01	3.17	8.8	-12.3	-14.8	-25.7
อัตราว่างงาน (%)	1.23	0.99	1.01	1.07	1.02	0.88	0.88	0.91	0.76									
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.0	0.04	0.2	0.2	0.03	0.1	0.3	0.2	0.0	-53.5	25.9	4.0	26.9	-21.9	-22.4	43.5	-3.8	19.8
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	46.9	46.1	44.0	46.6	47.4	47.3	44.0	46.9	47.5	6.6	-1.6	-0.7	-0.1	2.7	1.0	-0.1	0.6	0.2
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (รวม)	43.1	42.4	41.0	42.8	43.3	42.8	40.8	42.7	43.1	6.8	-1.4	-0.9	0.3	2.0	0.5	-0.6	-0.4	-0.5
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม.	0.3	0.4	0.8	0.6	0.2	0.5	1.0	0.5	0.3	-73.2	16.7	5.8	8.5	-34.1	19.6	28.7	-16.2	10.6
- ต้องการทำงานเพิ่ม	0.04	0.03	0.04	0.04	0.02	0.04	0.1	0.03	0.04	-86.7	-29.3	-23.2	-5.1	-35.0	-14.2	28.7	-32.1	144.7
- ไม่ต้องการทำงานเพิ่ม	0.3	0.3	0.8	0.6	0.2	0.5	1.0	0.5	0.2	-68.6	23.3	8.1	9.7	-34.1	23.8	28.7	-15.0	-0.2
5.2 ผู้ทำงานต่ำระดับ	0.23	0.17	0.19	0.16	0.19	0.22	0.18	0.16	0.14	-70.8	-28.8	-16.0	-19.8	15.0	6.0	-7.9	-4.0	-25.7
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม. ขึ้นไป	28.5	27.9	25.4	28.3	29.0	28.7	25.6	28.4	28.7	14.1	-1.9	-2.7	0.3	4.0	1.2	0.8	0.1	-1.0
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม. ขึ้นไป	6.8	6.6	6.2	6.9	6.9	6.7	5.9	6.3	6.4	39.6	-2.0	-3.6	2.5	3.8	1.5	-5.0	-8.0	-6.9
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง	0.1	0.1	0.3	0.3	0.1	0.1	0.4	0.27	0.08	-80.5	-4.5	-1.4	20.7	-27.2	-19.7	41.2	-8.1	65.3
อัตราว่างงานแฝง (%)	0.17	0.16	0.70	0.73	0.12	0.28	0.99	0.66	0.20									

หมายเหตุ : ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์ และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และผู้รอฤดูกาล

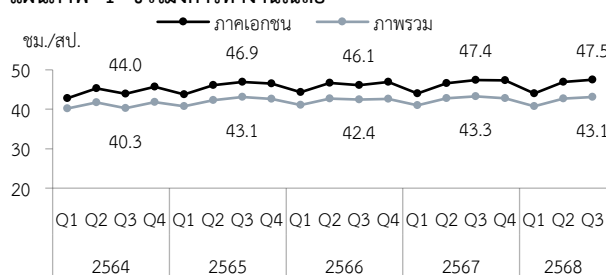
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

¹ สอดคล้องกับผลการศึกษาของธนาคารโลก ในรายงาน East Asia and Pacific Economic Update เดือนตุลาคม ปี 2568 ที่พบว่า แรงงานในประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีแนวโน้มย้ายออกจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคบริการที่มีผลิตภาพต่ำ

สาขาโรงแรมและภัตตาคารหดตัวลงร้อยละ 0.6 จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลงถึงร้อยละ 13.5 ในช่วงเดียวกันของปีก่อน เช่นเดียวกับอัตราการเข้าพักโรงแรมช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน ปี 2568 ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าปี 2567² นอกจากนี้ การจ้างงานในสาขาการก่อสร้างลดลงร้อยละ 5.4 ซึ่งลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสแรก ของปี 2568 โดยส่วนหนึ่งมาจากการชะลอตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งการลดลงของแรงงานต่างด้าว

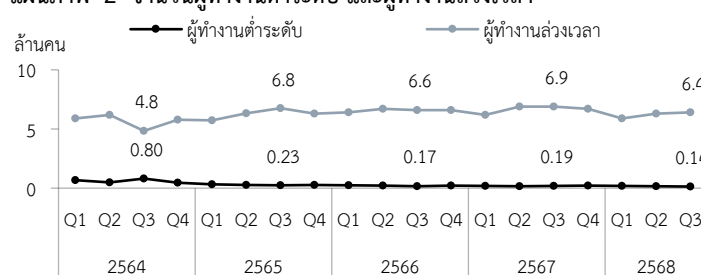
ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยของแรงงานค่อนข้างทรงตัว โดยชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 43.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ใกล้เคียงกับไตรมาสสาม ปี 2567 ที่อยู่ที่ 43.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะที่ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยของภาคเอกชนอยู่ที่ 47.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2567 ทั้งนี้ จำนวนผู้ทำงานต่ำระดับ หรือผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการงานเพิ่ม มีจำนวน 1.4 แสนคน ลดลงร้อยละ 25.7 อย่างไรก็ตาม ผู้ทำงานล่วงเวลาที่มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป มีจำนวนลดลงเช่นกัน ที่ร้อยละ 6.9 สอดคล้องกับอัตราการใช้กำลังการผลิตที่หดตัวร้อยละ 2.3

แผนภาพ 1 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 2 จำนวนผู้ทำงานต่ำระดับ และผู้ทำงานล่วงเวลา

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของภาคเอกชนปรับเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 14,705 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสาม ปี 2567 ร้อยละ 1.3 ขณะเดียวกัน ค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้างในระบบอยู่ที่ 15,972 บาทต่อคนต่อเดือน เพิ่มขึ้นเช่นกันที่ร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เมื่อพิจารณาค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวมของแรงงาน พบว่า ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 0.3 หรืออยู่ที่ 15,957 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นผลจากการลดลงของค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยของกลุ่มอาชีพอิสระที่อยู่ที่ 15,934 บาทต่อคนต่อเดือน หรือลดลงร้อยละ 2.9 ซึ่งอาจกระทบความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชน โดยแม้ว่าเงินเพื่อทั่วไปจะหดตัวร้อยละ 0.74 แต่เงินเพื่อพื้นฐานยังขยายตัวที่ร้อยละ 0.77 สถานการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสำรวจคนไทยทั่วประเทศในปี 2568 ของ Marketbuzzz ที่พบว่า คนไทยร้อยละ 42 มีความกังวลเกี่ยวกับราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น แม้เงินเพื่อจะติดลบ โดยคนกรุงเทพฯ มีสัดส่วนสูงกว่าคนต่างจังหวัด (ร้อยละ 54 และ 37 ตามลำดับ) นอกจากนี้ รายงาน What Worries Thailand H1 2025 ของ Ipsos ยังระบุว่า ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2568 คนไทยร้อยละ 46 มีความกังวลต่อภาวะเศรษฐกิจจนรู้สึกไม่สบายใจที่จะซื้อของใช้ในบ้าน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2568. สรุปสถานการณ์พักแรม จำนวนผู้เยี่ยมชม และรายได้จากผู้เยี่ยมชม เดือนกันยายน 2568. ปี 2567 อัตราการเข้าพักเดือนกรกฎาคม เท่ากับร้อยละ 69.75 เดือนสิงหาคม เท่ากับร้อยละ 69.06 และเดือนกันยายน เท่ากับร้อยละ 66.80 ขณะที่ ปี 2568 อัตราการเข้าพักเดือนกรกฎาคม เท่ากับร้อยละ 69.27 เดือนสิงหาคม เท่ากับร้อยละ 68.72 และเดือนกันยายน เท่ากับร้อยละ 66.21

ตาราง 2 ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพ ปี 2568

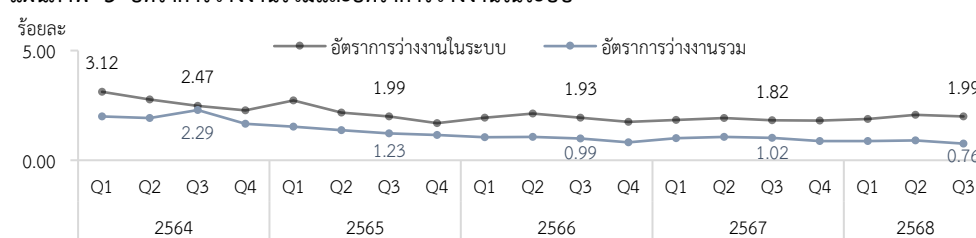
	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/คน/เดือน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3
ภาพรวม	16,246	15,977	15,957	-0.8	-1.9	-0.3
กลุ่มลูกจ้างในระบบ	15,565	15,712	15,972	3.4	2.5	1.6
- ลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	21,071	21,504	21,560	1.6	2.4	2.9
- ลูกจ้างเอกชน	14,273	14,370	14,705	3.5	2.4	1.3
กลุ่มอาชีพอิสระ	17,277	16,380	15,934	-6.4	-7.8	-2.9
- ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	17,288	16,391	15,937	-6.4	-7.8	-3.0
- การรวมกลุ่ม	8,833	8,517	9,623	-17.5	-15.1	-19.7

หมายเหตุ : การจัดเก็บข้อมูลค่าจ้างตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มีการเก็บข้อมูลของกลุ่มแรงงานอิสระ ได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานลดลง โดยไตรมาสสาม ปี 2568 ผู้ว่างงานในภาพรวมมีจำนวน 3.1 แสนคน ลดลงร้อยละ 25.7 จากไตรมาสสาม ปี 2567 คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.76 ลดลงชัดเจนเมื่อเทียบกับร้อยละ 1.02 ของช่วงเดียวกันของปีก่อน เป็นการลดลงทั้งในกลุ่มผู้ว่างงานที่เคยและไม่เคยทำงานมาก่อนที่ร้อยละ 35.3 และ 17.9 ตามลำดับ ส่วนอัตราการว่างงานในระบบประกันสังคม อยู่ที่ร้อยละ 1.99 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสามของปี 2567 ที่อยู่ที่ร้อยละ 1.82 โดยมีผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานทั้งสิ้น 2.4 แสนคน โดยมีสาเหตุจากการสมัครใจลาออกในสัดส่วนร้อยละ 81.5 รองลงมาถูกเลิกจ้างร้อยละ 12.9 และสิ้นสุดสัญญาจ้างร้อยละ 5.6

แผนภาพ 3 อัตราการว่างงานรวมและอัตราการว่างงานในระบบ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

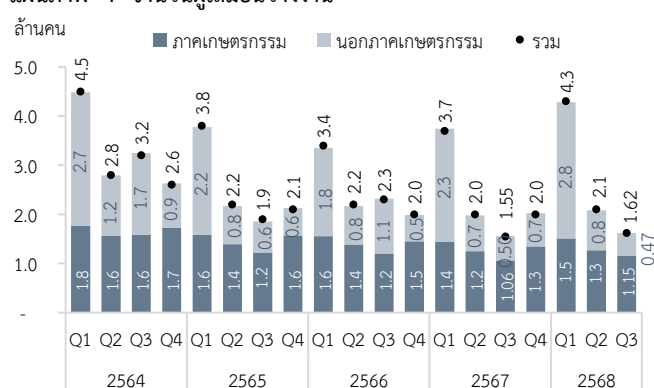
ทั้งนี้ แม้ว่าแนวโน้มผู้ว่างงานในภาพรวมจะลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า แต่เมื่อจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ พบว่า ผู้ว่างงานในกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.1 และผู้ว่างงานที่จบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5 ขณะที่ผู้เสมือนว่างงาน หรือผู้มีงานทำที่มีชั่วโมงการทำงานอยู่ในระดับต่ำ³ มีจำนวนทั้งสิ้น 1.62 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสามปี 2567 ร้อยละ 4.3 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากผู้เสมือนว่างงานในภาคเกษตรกรรม ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 ส่วนผู้เสมือนว่างงานนอกภาคเกษตรกรรมลดลงร้อยละ 4.9 สำหรับผู้ว่างงานระยะยาว ที่ว่างงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีจำนวน 6.4 หมื่นคน ลดลงจากปีก่อนกว่าร้อยละ 20.3

ตาราง 3 อัตราการว่างงานและอัตราการเติบโตของผู้ว่างงาน จำแนกตามกลุ่มอายุและระดับการศึกษาสูงสุด ไตรมาสสาม ปี 2568 (ร้อยละ)

กลุ่มอายุ	อัตรา	อัตรา	ระดับการศึกษา	อัตรา	อัตรา
15 – 19 ปี	6.30	-20.4	ประถมและต่ำกว่า	0.30	-26.5
20 – 24 ปี	4.55	-24.0	มัธยมต้น	0.62	-32.4
25 – 29 ปี	1.38	-28.4	มัธยมปลาย	0.83	-11.6
30 – 34 ปี	0.47	-51.5	อาชีวศึกษา	1.43	+9.6
35 – 39 ปี	0.35	-8.4	วิชาชีพชั้นสูง	1.06	-47.9
40 – 49 ปี	0.29	-11.2	อุดมศึกษา	1.58	-25.8
50 – 59 ปี	0.10	-29.6			
60 ปีขึ้นไป	0.09	+30.1			

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 4 จำนวนผู้เสมือนว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

³ ผู้ที่ทำงาน 0 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และ ผู้ที่ทำงาน 0 – 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

ประเด็นด้านแรงงานที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. การควบคุมระดับราคาสินค้าเพื่อรักษาความสามารถในการใช้จ่ายของแรงงาน ซึ่งผลสำรวจจากรายงานของ Ipsos ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77 มองว่า ค่าครองชีพที่สูงขึ้นเป็นผลมาจากธุรกิจที่ทำกำไรเกินควร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงอาจต้องกำกับดูแลการตั้งราคาสินค้าและบริการ โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าจำเป็นเพื่อรักษาความสามารถในการใช้จ่ายของประชาชน
2. การเตรียมมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรภายหลังสถานการณ์น้ำท่วมคลี่คลาย ซึ่งการเกิดอุทกภัยทำให้เกิดความเสียหายต่อทั้งผลผลิต เมล็ดพันธุ์ รวมถึงสภาพดินที่ถูกชะล้างหรือปนเปื้อนตะกอน อีกทั้งเกษตรกรยังอาจมีปัญหาด้านการเงิน ทำให้ไม่สามารถเพาะปลูกต่อได้ทันทีหลังน้ำลด ขณะที่การช่วยเหลือเยียวยาในปัจจุบันยังดำเนินการไม่ครอบคลุม⁴ ภาครัฐจึงควรเร่งดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยา รวมถึงควรมีมาตรการฟื้นฟูและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถกลับมาเพาะปลูกได้อีกครั้งภายหลังสถานการณ์น้ำท่วมคลี่คลาย อาทิ สนับสนุนปัจจัยการผลิตใหม่ เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย เครื่องมือ เป็นต้น

⁴ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568. รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร วันที่ 7 พฤศจิกายน 2568 (เวลา 15.00 น.). ความเสียหายจากอุทกภัยด้านพืช ส่งผลต่อเกษตรกร 1.1 แสนราย และพื้นที่ 8.7 แสนไร่ โดยให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรแล้ว 1.1 พันราย หรือพื้นที่ 4.1 พันไร่ ด้านประมง ส่งผลต่อเกษตรกร 1.5 พันราย และพื้นที่ 2.4 พันไร่ ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรแล้ว 229 ราย พื้นที่ 175 ไร่ และด้านปศุสัตว์ ส่งผลต่อเกษตรกร 76 ราย และมีสัตว์ตาย/สูญหาย 3.9 แสนตัว ซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรแล้ว 10 ราย สัตว์ตาย/สูญหาย 298 ตัว

หนี้สินครัวเรือน

ไตรมาสสองปี 2568 หนี้ครัวเรือนหดตัวต่อเนื่องจากการหดตัวของการให้สินเชื่อ ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ปรับลดลง ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนยังต้องเฝ้าระวัง ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การเร่งให้ความช่วยเหลือลูกหนี้บ้านก่อนการบังคับคดี การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อสำหรับครัวเรือนผู้ประกอบการ การประชาสัมพันธ์และติดตามผลการดำเนินการของโครงการ “ปิดหนี้ไว ไปต่อได้” รวมทั้งหาแนวทางให้ครอบคลุมลูกหนี้กลุ่ม Non-bank

หนี้สินครัวเรือนลดลงต่อเนื่อง โดยไตรมาสสอง ปี 2568 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 16.31 ล้านล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า จากความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อใหม่ เนื่องจากคุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนแยลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 86.8 จากร้อยละ 87.1 จากไตรมาสหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 6 นับตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567

ตาราง 4 หนี้สินครัวเรือน

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2563	2564	2565				2566				2567				2568	
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.76	15.32	15.40	15.52	15.70	15.92	15.99	16.11	16.22	16.39	16.37	16.36	16.36	16.43	16.31	16.31
%YoY	3.9	3.8	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.3	-0.3
%QoQ (ปรับฤดูกาล)	N.A.	N.A.	1.6	0.9	0.8	0.7	1.4	0.9	0.3	0.4	0.8	0.05	-0.43	-0.2	0.3	0.1
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	94.2	94.6	93.8	92.8	91.7	91.6	90.7	90.8	90.8	91.3	90.7	89.7	88.9	88.4	87.1	86.8

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

สินเชื่อเกือบทุกประเภทหดตัวลง ยกเว้นสินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์และสินเชื่อส่วนบุคคล โดย สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ 1.7 จากปัจจัยกระตุ้น คือ มาตรการผ่อนคลายเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยชั่วคราว (LTV) และการต่ออายุมาตรการลดค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนอง รวมถึงแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่มีทิศทางลดลง ด้านสินเชื่อส่วนบุคคล ขยายตัวเร่งขึ้นจากร้อยละ 3.8 ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 เป็นร้อยละ 4.1 ในปัจจุบัน ขณะที่ สินเชื่อเพื่อยานยนต์ ยังหดตัวต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 7 ติดต่อกัน โดยปัจจุบันหดตัวร้อยละ 9.6 ตามจำนวนยอดจำหน่ายรถยนต์ส่วนบุคคลที่ลดลงตั้งแต่ปี 2566 เช่นเดียวกับ สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ ที่หดตัวร้อยละ 2.6 และ 0.2 ตามลำดับ

ตาราง 5 มูลค่า สัดส่วน และอัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	มูลค่า Q2/68 (ล้านล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2565				2566				2567				2568	
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	16.3	100.0	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.3	-0.3
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	5.7	34.7	5.0	4.8	5.3	5.2	5.0	4.8	4.5	4.0	3.5	3.0	2.5	2.2	1.9	1.7
เพื่อยานยนต์	1.6	9.5	0.6	0.3	1.3	-0.3	-0.3	1.0	0.2	-0.7	-2.4	-5.8	-7.9	-9.7	-10.0	-9.6
เพื่อการประกอบธุรกิจ	2.9	17.7	4.8	3.5	3.4	2.3	1.1	0.8	0.7	0.9	1.0	0.1	0.0	-0.4	-0.4	-0.1
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	4.7	28.7	3.5	3.9	5.5	5.3	5.9	6.0	5.5	5.6	5.0	4.4	3.6	2.9	2.5	2.6
- สินเชื่อส่วนบุคคล	3.4	20.7	1.7	1.0	2.1	2.1	2.8	3.3	3.2	4.1	4.3	4.5	4.6	4.3	3.8	4.1
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ¹	0.9	5.3	12.7	14.4	17.7	18.4	18.5	17.9	15.4	13.0	10.4	7.3	4.0	1.4	0.5	-0.2
- สินเชื่อบัตรเครดิต	0.5	2.8	2.8	9.2	12.2	8.4	9.0	5.5	4.9	3.5	0.6	-1.1	-3.4	-3.4	-2.8	-2.6
สินเชื่ออื่น ๆ ²	1.5	9.3	1.4	0.9	2.4	3.7	3.7	3.5	1.9	0.3	-0.3	0.1	-1.3	-2.0	-5.3	-6.0

หมายเหตุ : ¹ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อที่ผู้ให้บริการต้องมาขอใบอนุญาตกับ ธปท. โดยเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีหลักประกันหรือไม่หลักประกันที่ให้แก่บุคคลธรรมดา และไม่ได้รับวัตถุประสงค์ และไม่มีความประสงค์นำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ อาทิ สินเชื่อจำนำทะเบียนรถ สินเชื่อบัตรเครดิตเงินสด

² สินเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่สามารถจำนำวัตถุประสงค์ได้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น จากข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด หรือเครดิตบูโร ไตรมาสสอง ปี 2568 พบว่า สินเชื่อบุคคลธรรมดาที่ค้างชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) มีมูลค่า 1.24 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมร้อยละ 9.11 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.78 ของไตรมาสที่ผ่านมา และเป็นการปรับเพิ่มขึ้นในทุกประเภทสินเชื่อ โดยต้องให้ความสำคัญกับสินเชื่อส่วนบุคคล และ บัตรเครดิต เนื่องจากเป็นสินเชื่อไม่มีหลักประกัน และมีดอกเบี้ยผิวนัดชำระสูง ขณะที่สินเชื่อที่อยู่อาศัยต้องเฝ้าระวัง ปัญหาการถูกยึดทรัพย์และขายทอดตลาดที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยข้อมูลของศูนย์ข้อมูลสิทธิการคุ้มครองผู้บริโภค ไตรมาสสอง ปี 2568 พบว่า ที่อยู่อาศัยที่ถูกยึดและประกาศขายโดยกรมบังคับคดีมีจำนวนสูงถึง 67,641 หน่วย ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 210.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือคิดเป็นมูลค่ารวม 1.2 แสนล้านบาท อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสินเชื่อที่มีการค้างชำระระหว่าง 1 – 3 เดือน (SMLs) พบว่า สัดส่วนต่อสินเชื่อรวมปรับลดจากร้อยละ 4.25 ของไตรมาสก่อน เป็นร้อยละ 3.18 และลดลงในทุกประเภทสินเชื่อ เนื่องจากการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องของ สถาบันการเงินตามมาตรการส่งเสริมของภาครัฐ ซึ่งทำให้ระยะถัดไปหนี้เสียอาจมีแนวโน้มลดลง

ตาราง 6 สินเชื่อที่ผิวนัดชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) รายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q2/68	แหล่งที่มาของ การขยายตัวของ NPLs Q2/68	อัตราการขยายตัวของ NPLs						สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม					
			2567				2568		2567				2568	
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
รวม NPLs	100.0	6.9	14.9	12.2	14.1	16.4	8.7	6.9	8.01	8.48	8.78	8.94	8.78	9.11
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	19.5	1.9	18.2	23.2	28.0	29.1	16.5	9.9	3.98	4.34	4.58	4.54	4.52	4.66
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	21.7	1.2	32.0	29.7	22.8	15.9	11.4	5.4	9.30	10.03	10.33	11.09	11.30	11.65
สินเชื่อบัตรเครดิต	5.6	0.1	14.6	21.5	18.8	13.0	9.1	2.4	11.50	12.29	12.58	11.88	12.62	12.68
สินเชื่อส่วนบุคคล	23.1	1.0	11.9	7.7	8.6	9.2	2.1	4.3	10.14	10.44	10.77	10.77	10.22	10.72
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	2.4	-1.5	-28.9	-33.9	-34.1	-14.2	-37.7	-37.1	5.08	6.12	5.90	5.47	3.71	4.56
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	6.4	0.3	13.4	9.7	20.1	19.3	7.2	4.8	10.87	11.55	12.20	12.67	12.33	12.82
อื่น ๆ	21.3	3.9	13.5	5.9	12.5	21.9	15.9	20.7	19.25	19.27	19.79	20.54	19.98	20.00

ที่มา: บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

ตาราง 7 สินเชื่อที่ผิวนัดชำระระหว่าง 30 - 90 วัน (SMLs) รายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q2/68	แหล่งที่มาของ การขยายตัวของ SMLs Q2/68	อัตราการขยายตัวของ SMLs						สัดส่วน SMLs ต่อสินเชื่อรวม					
			2567				2568		2567				2568	
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
รวม SMLs	100.0	-13.7	7.3	5.0	-2.6	-6.9	-10.8	-13.7	4.72	3.66	3.52	4.17	4.25	3.18
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	33.1	-0.1	15.0	11.7	4.9	2.1	-2.5	-0.4	3.73	2.84	2.82	3.55	3.55	2.76
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	38.1	-9.4	7.1	2.8	-5.6	-8.7	-16.3	-22.3	7.98	8.32	8.17	7.90	7.28	7.13
สินเชื่อบัตรเครดิต	2.0	-0.6	32.4	31.3	6.2	3.6	-18.3	-26.7	2.12	2.09	1.84	1.74	1.75	1.54
สินเชื่อส่วนบุคคล	16.7	-2.6	5.9	-1.4	-8.0	-18.9	-16.9	-15.4	6.34	3.24	3.01	4.46	5.21	2.69
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	0.1	-0.1	-72.5	214.7	92.5	-39.1	26.7	-72.5	0.21	0.11	0.24	0.08	0.31	0.04
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	5.7	-0.3	-2.9	12.8	3.6	8.2	-3.0	-6.6	7.03	4.01	3.93	6.87	7.15	3.96
อื่น ๆ	4.4	-0.4	-0.6	-10.0	-14.4	-12.6	-2.6	-10.5	2.56	1.86	1.57	2.03	2.24	1.44

ที่มา: บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

นอกจากนี้ ปัจจุบันหลายพื้นที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์น้ำท่วม ตั้งแต่ต้นปี 2568 โดยศูนย์วิจัยกรุงศรีประเมิน มูลค่าความเสียหายจากผลกระทบจากอุทกภัยทั้งปี 2568 รวมกว่า 2.36 หมื่นล้านบาท และปัจจุบันมี 15 จังหวัด ที่ยังมีปัญหาน้ำท่วม (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568) อีกทั้ง ในช่วงที่เหลือของปี 2568 ภาคใต้ยังมีความเสี่ยง น้ำท่วมจากปริมาณฝนที่คาดว่าจะสูงกว่าปกติ⁵ สถานการณ์ข้างต้นอาจส่งผลให้ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะ เกษตรกร ต้องมีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย/ทรัพย์สิน และรายได้ที่ลดลงจากการสูญเสียผลผลิตทางการเกษตร และเสี่ยงต่อการก่อหนี้เพิ่มขึ้น

⁵ การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทยราย 3 เดือน เดือนตุลาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2568 ออกประกาศเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2568.

สำหรับประเด็นหนี้สินครัวเรือนที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **การเร่งให้ความช่วยเหลือลูกหนี้บ้านก่อนเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี** จากสถานการณ์ที่อยู่อาศัยถูกยึดขายทอดตลาดปรับสูงขึ้น และการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย ยังระบุว่า 1 ใน 3 ของลูกหนี้ในคดียึดทรัพย์ ยังต้องติดอยู่ในวงจรหนี้ แม้ทรัพย์สินจะถูกขายทอดตลาดแล้วและยังอาจถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพิ่มเติมในอนาคต เพื่อลดผลกระทบต่อการสูญเสียที่อยู่อาศัย จึงต้องมีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ก่อนเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี โดยเฉพาะใกล้เคียงหนี้ ในปัจจุบัน ลูกหนี้สามารถดำเนินการทั้งก่อนหรือหลังการบังคับคดี ทางออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของกรมบังคับคดี (www.led.go.th) หรือยื่นคำร้องต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศ
2. **การส่งเสริมการเข้าถึงมาตรการสินเชื่อของครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม** สถานการณ์อุทกภัยทำให้ครัวเรือนต้องมีการค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ประกอบกับภาระหนี้ที่สูงและปัญหาคุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนที่มีอยู่เดิม อาจเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงมาตรการสินเชื่อของครัวเรือน โดยปัจจุบันสถาบันการเงินต่าง ๆ มีการออกโครงการให้กู้ยืมกับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย อาทิ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีมาตรการฟื้นฟูและเสริมสภาพคล่องเกษตรกร วงเงินรวม 20,000 ล้านบาท ผ่านสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน วงเงินรายละไม่เกิน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ใน 6 เดือนแรก และสินเชื่อฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต วงเงินรายละไม่เกิน 500,000 บาท ธนาคารกสิกรไทย มีมาตรการสินเชื่อบ้านกู้เพิ่มได้เพื่อซ่อมแซมบ้าน อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 3 เดือน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องออกแบบเงื่อนไขการให้สินเชื่อที่ยืดหยุ่น ไม่เป็นภาระในระยะยาวกับลูกหนี้ รวมถึงประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้ของมาตรการ เพื่อให้ลูกหนี้ที่ได้รับความช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง และลดการต้องหันไปพึ่งพาหนี้นอกระบบ
3. **การประชาสัมพันธ์และติดตามการดำเนินการของโครงการ “ปิดหนี้ไว ไปต่อได้” รวมทั้งหาแนวทางให้ครอบคลุมลูกหนี้กลุ่มสถาบันการเงินประเภทที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank)** โดยโครงการ “ปิดหนี้ไว ไปต่อได้” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยโดยให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) รับซื้อหนี้เสียของลูกหนี้ที่มีหนี้เสียรวมไม่เกิน 100,000 บาทต่อราย และนำมาปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างผ่อนปรน โดยในระยะแรกจะช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ และลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในช่วงต้นปี 2569 จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกหนี้ที่มีสิทธิเข้าร่วมทราบถึงแนวทางในการเข้าร่วมโครงการฯ และติดตามปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจทำให้ลูกหนี้เข้าไม่ถึงการช่วยเหลือตามโครงการฯ นอกจากนี้ เนื่องจากโครงการฯ ระยะแรกยังไม่ครอบคลุมลูกหนี้ Non-bank บางส่วน จึงต้องหาแนวทางในการขยายโครงการฯ ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีสิทธิเข้าถึงการแก้ไขปัญหาอย่างทั่วถึง

สุขภาพและการเจ็บป่วย

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสาม ปี 2568 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก ยังเพิ่มขึ้นมาก นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) การจัดทำแผนปฏิบัติการและเตรียมความพร้อมในการรองรับอุทกภัย และการเตรียมการป้องกันโรคภัยจากสถานการณ์อุทกภัย

ไตรมาสสาม ปี 2568 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ร้อยละ 3.06 หรือลดจาก 430,044 ราย เป็น 416,876 ราย ทั้งนี้ มีโรคที่พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ โรคมือ เท้า ปาก ซึ่งในปี 2568 มีการระบาดต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ซึ่งจากข้อมูลของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 29 ตุลาคม 2568 พบผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก สะสมเป็นจำนวน 105,116 ราย โดยพบผู้ป่วยสูงสุดในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (8,746 ราย) นครราชสีมา (5,639 ราย) สมุทรปราการ (5,233 ราย) สงขลา (5,002 ราย) และอุบลราชธานี (3,190 ราย) จึงต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษในกลุ่มเด็กเล็กและเด็กวัยเรียน เนื่องจากยังมีภูมิคุ้มกันที่ไม่สูงมากนัก และต้องทำกิจกรรมอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากในสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียน ทำให้เกิดการติดเชื้อได้ง่าย นอกจากนี้ ยังพบผู้ป่วยโรคไข้สมองอักเสบเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.66 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องจากทั้งไตรมาสหนึ่งและไตรมาสสอง

ตาราง 8 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

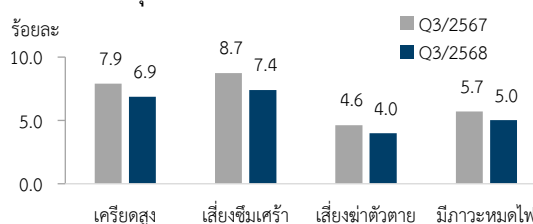
โรค	2567				2568		2568	%YOY
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q3/2568
ปอดอักเสบ	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418	97,040	103,517	-10.18
ไข้เลือดออก	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236	15,036	24,918	-41.13
มือ เท้า ปาก	15,957	7,847	49,610	16,380	10,684	13,004	68,510	38.10
ไข้หวัดใหญ่	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952	130,683	217,452	-1.26
บิด	485	373	533	432	506	598	556	4.32
หัด	543	136	504	685	389	352	212	-57.94
อีหุน	767	732	1,348	1,340	782	955	1,287	-4.53
ไข้สมองอักเสบ	316	216	242	193	312	435	413	70.66
อหิวาตกโรค	2	0	0	2	1	1	4	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	2	2	3	4	2	2	6	100.00
พิษสุนัขบ้า	0	1	2	1	4	2	1	-50.00
รวม	259,672	202,879	430,044	385,795	426,286	258,108	416,876	-3.06
อัตราต่อประชากรแสนคน	393.1	307.2	650.8	543.1	645.2	391.5	632.3	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2568

ที่มา : รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง DDS กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทย จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In: MHCI) ไตรมาสสาม ปี 2568 ซึ่งมีผู้เข้ารับการประเมินจำนวน 2.3 แสนคน พบว่า ผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้ามีสัดส่วนสูงที่สุดที่ร้อยละ 7.4 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ที่มีสัดส่วนร้อยละ 8.7 รองลงมาเป็น ผู้ที่มีความเครียดสูงมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6.9 ผู้ที่มีภาวะหมดไฟร้อยละ 5.0 และ ผู้ที่เสี่ยงฆ่าตัวตายร้อยละ 4.0

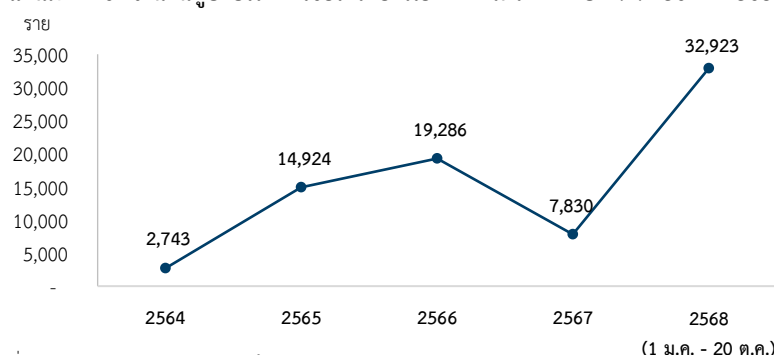
แผนภาพ 5 สุขภาพจิตของคนไทย ไตรมาสสาม ปี 2568

ที่มา : ระบบข้อมูล MHCI กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

นอกจากนี้ ปัจจุบันยังพบโรคติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) ที่ระบาดเพิ่มขึ้น โดยตั้งแต่ต้นปี 2568 จนถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2568 พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัส RSV สะสม 32,923 ราย และมีผู้เสียชีวิต 3 ราย สูงกว่าปี 2567 ทั้งปี ที่มีผู้ป่วยสะสมเพียง 7,830 ราย หรือเพิ่มขึ้นกว่า 4 เท่า⁶ ซึ่งเชื้อ RSV สามารถติดต่อผ่านละอองเสมหะ อาทิน้ำมูก และน้ำลาย หรือการสัมผัสบริเวณที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง อาทิ โຕ้ะ เก้าอี้ และของเล่น ก่อให้เกิดการติดเชื้อทางเดินหายใจ โดยมักพบอาการรุนแรงในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี เด็กคลอดก่อนกำหนด ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันไม่แข็งแรง หรือมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับหัวใจและปอดเรื้อรัง อีกทั้ง จากสถานการณ์อุทกภัย ที่น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วมขัง ในพื้นที่ 15 จังหวัด มีประชาชนได้รับผลกระทบกว่า 140,000ครัวเรือน หรือกว่า 497,000 ราย⁷ และยังมีความเสี่ยงในการเกิดโรคภัยที่มากับสถานการณ์อุทกภัยด้วย อาทิ โรคผิวหนัง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคตาแดง โรคติดเชื้อระบบทางเดินอาหาร โรคฉี่หนู โรคไข้เลือดออก โรคหัด โรคไข้มาลาเรีย การจมน้ำ ไฟฟ้าดูด และอันตรายจากสัตว์มีพิษ

แผนภาพ 6 จำนวนผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวีสะสม ระหว่างปี พ.ศ. 2564 – 2568

สำหรับประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV)** มีแนวทางป้องกัน คือ 1) ล้างมือด้วยสบู่บ่อย ๆ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ 2) สวมหน้ากากอนามัย 3) ปิดปากและจมูก เมื่อไอหรือจาม เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ 4) หลีกเลี่ยงการพาเด็กไปในสถานที่แออัดหรืออากาศถ่ายเทไม่สะดวก 5) หลีกเลี่ยงควันบุหรี่ เนื่องจากเด็กที่สูดดมควันบุหรี่ยังพบอาการที่รุนแรงมากกว่า 6) หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่จัดเก็บอุปกรณ์/ของเล่นอย่างสม่ำเสมอ และ 7) แยกเด็กที่ป่วยออกจากเด็กคนอื่น ๆ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ ทั้งนี้ **ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันการเจ็บป่วยรุนแรงและลดโอกาสการติดเชื้อ** ได้แก่ 1) วัคซีน Abrysvo สำหรับฉีดให้ผู้ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป และหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งสามารถส่งผ่านภูมิคุ้มกันไปสู่ทารกในครรภ์ได้ และ 2) วัคซีน Arexvy สำหรับผู้ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม **วัคซีนทั้ง 2 ชนิดนี้ไม่สามารถฉีดให้แก่เด็กได้** โดยเด็กสามารถได้รับเฉพาะภูมิคุ้มกันสำเร็จรูปแบบออกฤทธิ์ยาว Nirsevimab ที่ลดความเสี่ยงการเข้าโรงพยาบาลจากการติดเชื้อได้ร้อยละ 81 แต่มีราคาที่ค่อนข้างสูง ซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) อยู่ระหว่างการพิจารณาเชิงวิชาการสำหรับการเพิ่มวัคซีนป้องกันโรค RSV เข้าสู่สิทธิประโยชน์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต่อไป⁸

⁶ กรมควบคุมโรค กองระบาดวิทยา, ข้อมูลจากระบบ Digital Disease Surveillance (DDS) ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2568.

⁷ 15 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก พิจิตร นครสวรรค์ สุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม และอุบลราชธานี ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568 จากการแจ้งเตือนสาธารณสุข โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

⁸ The Active, 2568. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นพ.เจด็จ ธรรมธัชอารี เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เข้าถึงได้จาก <https://theactive.thaipbs.or.th/news/public-health-20250927-2>.

2. **การจัดทำแผนปฏิบัติการและเตรียมความพร้อมในการรองรับอุทกภัย** เนื่องจากประเทศไทยประสบกับปัญหาน้ำท่วมอยู่เป็นประจำ จึงควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ที่มุ่งเน้นการร่วมกันป้องกันน้ำท่วม การระดมอุปกรณ์ยังชีพ และเครื่องมือที่จำเป็นในสถานการณ์อุทกภัย อาทิ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยชั่วคราว ตลอดจนการมีทีมบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเข้าช่วยเหลือดูแลสุขภาพกายและใจของผู้ประสบภัย ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบและความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. **การเตรียมการป้องกันโรคภัยจากสถานการณ์อุทกภัย** ได้แก่ 1) เตรียมถุงฉุกเฉินและสิ่งของจำเป็น อาทิ อาหาร น้ำดื่ม ยาสามัญประจำบ้าน อุปกรณ์ให้แสงสว่าง และโทรศัพท์มือถือ 2) ลดการสัมผัส หรือสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันการสัมผัสน้ำที่ไม่สะอาด อาทิ รองเท้าบูท และถุงมือยาง 3) สวมหน้ากากอนามัยและหลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ 4) เตรียมน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคและบริโภค 5) พยายามชำระล้างร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ 6) รับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ ๆ 7) นอนกางมุ้งและทายากันยุง 8) หลีกเลี่ยงการปล่อยให้เด็กหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอยู่โดยลำพัง 9) ตัดกระแสไฟฟ้าและหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้/สัมผัสเครื่องใช้ไฟฟ้าขณะที่ร่างกายเปียก และ 10) ตรวจสอบที่พักอาศัยและสิ่งของต่าง ๆ ที่สัตว์มีพิษอาจหนีน้ำมาหลบซ่อน ทั้งนี้ หากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินสามารถติดต่อได้ที่ 1) **1111 กด 5** สายด่วนรับแจ้ง - เตือนภัยน้ำท่วม ศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (ศปภ.) 2) **1784** สายด่วนแจ้งเตือนสาธารณสุข ปก. และ 3) **1669** สายด่วนบริการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

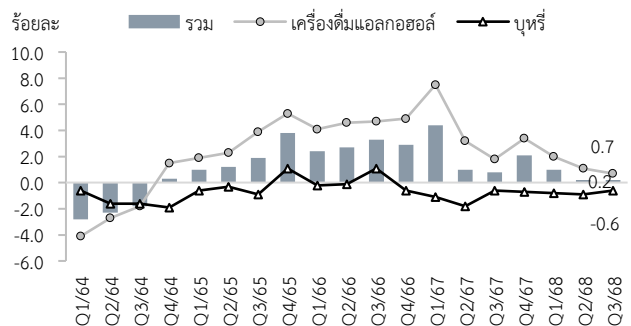
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืไตรมาสสาม ปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ ยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ การปรับทัศนคติพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน และการป้องกันการลักลอบนำเข้าบุหรืไฟฟ้าที่อาจมีส่วนผสมของสารอันตราย ซึ่งออกฤทธิ์กระบบประสาทและระบบทางเดินหายใจอย่างรุนแรงจนมีความเสี่ยงถึงชีวิต

ไตรมาสสาม ปี 2568 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 โดยการบริโภคบุหรืลดลงร้อยละ 0.6 ขณะที่การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ซึ่งจากข้อมูลสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรืและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2567 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เด็กและเยาวชนอายุ 15 – 19 ปี มีสัดส่วนผู้ดื่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.9 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 9.6 ในปี 2567 ขณะที่การจับกุมคดียุหรืไฟฟ้าภายในประเทศของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ – 15 พฤษภาคม 2568 มีจำนวน 2,619 คดี ยึดของกลางกว่า 1.7 ล้านชิ้น มูลค่ารวม 324 ล้านบาท ส่วนการลักลอบนำเข้าบุหรืไฟฟ้าจากต่างประเทศ โดยกรมศุลกากร ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 – มีนาคม 2568 พบว่า สามารถสกัดการลักลอบนำเข้าบุหรืไฟฟ้าและน้ำยาบุหรืไฟฟ้าได้ 302 คดี ยึดของกลางกว่า 9 แสนชิ้น ซึ่งต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เนื่องจากปัจจุบันเริ่มพบว่า ต่างประเทศมีการจำหน่ายน้ำยาบุหรืไฟฟ้าที่มีส่วนผสมของยาเสพติดหรือสารอันตรายหรือสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท เพื่อเพิ่มความรู้สึกมัน เกลิบเคลิ้ม อาทิ สหรัฐอเมริกา พบการผสมสารเฟนทานิล (Fentanyl) ซึ่งเป็นยาแก้ปวดกลุ่มโอปิออยด์ที่กระบบประสาทและทางเดินหายใจอย่างรุนแรง และอาจทำให้ผู้ใช้เสียชีวิตได้

สำหรับประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ

1. การปรับทัศนคติและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยปัจจุบันคนไทยบางส่วนยังมีทัศนคติว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่เหมาะสมจะส่งผลดีต่อสุขภาพ⁹ อาทิ การดื่มเบียร์หรือไวน์ในปริมาณที่น้อยต่อวัน หรือการดื่มเฉพาะในโอกาสสังสรรค์ เป็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรืออาจมีประโยชน์ต่อระบบไหลเวียนโลหิตและหัวใจ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ BMJ Evidence-Based Medicine¹⁰ ในปี 2568 ของ University of Oxford ที่ได้ทำการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ทั้งเชิงสังเกตการณ์และเชิงพันธุกรรม จากกลุ่มประชากรจำนวน 5.5 แสนคน ในประเทศอังกฤษ พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แม้เพียงเล็กน้อยจะส่งผลกระทบต่อสมองและระบบประสาท โดยเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้สมองเสื่อม ตั้งแต่ผู้ที่มีอายุน้อย (น้อยกว่า 7 ดื่ม/สัปดาห์) และผู้ดื่มหนัก (มากกว่า 40 ดื่ม/สัปดาห์) โดยความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมจะเพิ่มสูงขึ้นตามปริมาณการบริโภค ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งสร้างความรู้ที่อิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ ให้ไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก

แผนภาพ 7 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื มูลค่าที่แท้จริงรายไตรมาส

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

⁹ ทัศนคติและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ สำนักวิจัย ซูเปอร์โพล

¹⁰ Alcohol use and risk of dementia in diverse populations: evidence from cohort, case-control and Mendelian randomisation approaches

และเยาวชนที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินงานอาจขยายผลจากโครงการสร้างเครือข่ายเยาวชนนักรณรงค์ลดเหล้าลดปัจจัยเสี่ยง (YSDN) ของ สสส. ซึ่งมีการสร้างเครือข่ายเยาวชนในระดับจังหวัดและชุมชน พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวางแผนกิจกรรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มให้เหมาะสม

2. **การป้องกันการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าที่อาจมีส่วนผสมของสารอันตราย** จากสถานการณ์ในต่างประเทศที่พบน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าที่มีส่วนผสมของยาเสพติดหรือสารอันตราย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเฝ้าระวังและตรวจสอบการลักลอบนำเข้า และแหล่งจำหน่ายในประเทศ รวมทั้งอาจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคัดกรองสินค้านำเข้า ดังที่ประเทศออสเตรเลียมีการตรวจพัสตุนำเข้าด้วยการใช้ระบบสแกน X-ray อัตโนมัติร่วมกับ AI วิเคราะห์ความเสี่ยง (AI-based risk profiling) รวมถึงการตรวจสอบเส้นทางทางการเงิน เพื่อตัดวงจรของผู้ลักลอบนำเข้าอย่างในประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังต้องให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยงของสารอันตรายที่อาจปะปนในน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งปัจจุบันสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดทำสื่อและคู่มือเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของบุหรี่ไฟฟ้า รวมถึงช่องทางการแจ้งเบาะแสการจำหน่ายผ่านสายด่วน 1599 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และแอปพลิเคชันทางรัฐ สำหรับการแจ้งเหตุทางออนไลน์ ซึ่งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ไตรมาสสาม ปี 2568 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของคดียาเสพติดและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ส่วนการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน พบผู้ประสบภัยสะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 โดยประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการสกัดกั้นและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด การป้องกันการใช้ไทยเป็นฐานการหลอกลวงของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และการส่งเสริมทักษะการขับขี่และความรู้กฎหมายจราจรที่ถูกต้อง

คดีอาญาในไตรมาสสาม ปี 2568 มีการรับแจ้งทั้งหมดจำนวน 113,775 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 ในจำนวนนี้เป็นคดียาเสพติด 111,792 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.1 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ 21,221 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ขณะที่คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ 4,762 คดี ลดลงร้อยละ 9.0

ตาราง 9 คดีอาญาจำแนกตามคดีประเภทยาเสพติด ประทุษร้ายต่อทรัพย์ และชีวิต ร่างกาย และเพศ รายไตรมาส ปี 2566 - 2568

ประเภท	ปี 2566				ปี 2567				ปี 2568		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
อาญารวม (คดี)	104,031	89,167	90,659	101,800	106,633	108,520	121,501	120,070	117,439	121,082	137,775
%YoY	2.3	-17.4	-13.2	-9.8	2.5	21.7	34.0	17.9	10.1	11.6	13.4
ยาเสพติด (คดี)	84,551	70,069	69,204	79,590	85,278	87,455	95,505	96,290	92,601	97,720	111,792
%YoY	-2.2	-24.0	-20.6	-16.6	0.9	24.8	38.0	21.0	8.6	11.7	17.1
ประทุษร้ายต่อทรัพย์ (คดี)	14,839	14,308	16,854	17,526	16,546	16,356	20,765	18,815	19,755	18,484	21,221
%YoY	28.5	19.1	25.7	30.1	11.5	14.3	23.2	7.4	19.4	13.0	2.2
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	4,641	4,790	4,601	4,684	4,809	4,709	5,231	4,965	5,083	4,878	4,762
%YoY	25.5	29.6	20.4	18.5	3.6	-1.7	13.7	6.0	5.7	3.6	-9.0

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่น่ากังวล โดยเฉพาะการขยายตัวของคดียาเสพติดที่เพิ่มสูงกว่าประเภทคดีอื่นอย่างชัดเจน ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) พบว่าสถานการณ์ยาเสพติดในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงยังคงมีความรุนแรงต่อเนื่องตลอดทั้งช่วงปี 2567 โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ ที่มีการจับกุมและยึดของกลางจำนวนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) ยาบ้า 985.91 ล้านต้น 2) ไอซ์ 43.78 ตัน และ 3) คีตามีน 6.78 ตัน เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 119.8 ร้อยละ 53.0 และร้อยละ 36.1 ตามลำดับ โดยเฉพาะในพื้นที่ประเทศแถบแม่น้ำโขงตอนล่าง (สปป.ลาว เมียนมา และไทย) อีกทั้ง พบการลักลอบปลูกฝิ่นและการผลิตเฮโรอีนในประเทศเมียนมา ขณะที่ขบวนการยาเสพติดได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเคมีและกลยุทธ์การผลิต ทำให้การตรวจสอบทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อระบุ/วิเคราะห์สารเคมีชนิดใหม่ ๆ ทำได้ยาก

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติใช้ไทยเป็นฐานหลอกลวง เนื่องจากความเข้มงวดการปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์บริเวณชายแดนประเทศไทย ทำให้ขบวนการเหล่านี้เริ่มลักลอบเข้ามาภายในประเทศมากขึ้น โดยแก๊งคอลเซ็นเตอร์มักจะเข้าที่ที่พักอาศัย อาทิ หมู่บ้านจัดสรร คอนโดเนียม เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รับ – ส่งสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งรูปแบบการหลอกลวงมักใช้เทคนิคสมระหว่างการโทรศัพท์โดยตรงและช่องทางดิจิทัล เช่น การใช้หมายเลขโทรศัพท์ในประเทศโทรออกไปยังเหยื่อ การส่งข้อความ SMS หรือรหัส OTP เพื่อให้กดลิงก์ปลอมหรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล การสวมบทบาทเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการใช้รูปภาพบุคคลทำ AI ให้สามารถสแกนใบหน้าหลอกระบบยืนยันตัวตน (KYC) ซึ่งบางกรณีพบฐานปฏิบัติการในประเทศเชื่อมโยงกับเซิร์ฟเวอร์ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นทางผ่านและหลบเลี่ยงการตรวจสอบ

จากเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับรายงานของ Whoscall¹¹ ในปี 2567 ที่พบว่า คนไทยรับโทรศัพท์และ SMS มีจำนวนมากถึง 168 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ซึ่งอยู่ที่ 78.8 ล้านครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของการใช้ไทยเป็นฐานของขบวนการ

ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) ไตรมาสสาม ปี 2568 มีการรับแจ้งอุบัติเหตุผู้ประสบภัยสะสมจำนวน 215,580 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 ในจำนวนนี้เป็นผู้บาดเจ็บ 212,824 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ผู้เสียชีวิต 2,716 ราย ลดลงร้อยละ 13.3 และผู้ทุพพลภาพ 40 ราย ลดลงร้อยละ 32.2 โดยประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดคือ รถจักรยานยนต์ร้อยละ 92.0 รองลงมาเป็นรถยนต์ร้อยละ 8.0 ทั้งนี้ เมื่อจำแนกช่วงอายุผู้ประสบภัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 30.2 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 – 24 ปี โดยจังหวัดที่มีผู้ประสบภัยสูงสุด¹² ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และสมุทรปราการ

ตาราง 10 สถิติอุบัติเหตุจราจรทางบกสะสม จำแนกตามผู้ประสบภัยรวม ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และผู้ทุพพลภาพ รายไตรมาส ปี 2566- 2568

ประเภท	ปี 2566				ปี 2567				ปี 2568		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ผู้ประสบภัยรวม (ราย)	208,616	200,054	196,850	217,308	224,114	203,844	212,625	228,615	225,919	204,797	215,580
%YoY	-7.4	-11.4	-20.1	-11.1	7.4	1.9	8.0	5.2	0.8	0.5	1.4
ผู้บาดเจ็บ (ราย)	204,777	196,459	193,668	213,601	220,327	200,354	209,437	224,738	222,464	201,684	212,824
%YoY	-7.6	-11.6	-20.2	-11.1	7.6	2.0	8.1	5.2	1.0	0.7	1.6
ผู้เสียชีวิต (ราย)	3,782	3,549	3,133	3,658	3,748	3,448	3,129	3,843	3,408	3,080	2,716
%YoY	7.7	-0.6	-14.2	-14.6	-0.9	-2.8	-0.1	5.1	-9.1	-10.7	-13.3
ผู้ทุพพลภาพ (ราย)	57	46	49	49	39	42	59	34	47	33	40
%YoY	119.2	43.8	-7.5	-21.0	-31.6	-8.7	20.4	-30.6	20.5	-21.4	-32.2

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2568)

ทั้งนี้ การประสบอุบัติเหตุโดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ ส่วนหนึ่งมาจากการขาดทักษะการขับขี่และความรู้ด้านกฎหมายจราจร ข้อมูลจากศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย (TARC)¹³ พบว่า ร้อยละ 41 ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ประสบเหตุบนถนนไม่มีใบอนุญาตขับขี่ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 49.3 มีสาเหตุจากการตัดสินใจประเมินสถานการณ์เสี่ยงผิดพลาด เช่น การแข่งในจังหวะที่ไม่ปลอดภัย การไม่หลีกเลี่ยงการชน หรือการประเมินระยะหรือความเร็วผิดพลาด ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวมีส่วนสำคัญมาจากการฝึกขับขี่ที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ประสบเหตุร้อยละ 90 ระบุว่า ได้รับการฝึกขับขี่มาจากคนรอบตัวและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ไม่ได้ผ่านการอบรมจากสถาบันสอนขับขี่อย่างถูกต้อง ซึ่งเมื่อพิจารณาตามช่วงอายุผู้ประสบเหตุด้วยรถจักรยานยนต์จะพบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15 – 24 ปี สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงจากการขาดทักษะพื้นฐานขับขี่และทักษะการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ร่วมทาง ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายจราจรที่ถูกต้อง

นอกจากนี้ ปัจจุบันยังพบการขับขี่รถจักรยานไฟฟ้าบนถนนสาธารณะ ซึ่งกำลังได้รับความนิยม เนื่องจากเป็นพาหนะขนาดเล็ก ใช้งานง่ายสะดวก อย่างไรก็ตาม การใช้งานบนถนนกลับสร้างความกังวลด้านความเสี่ยงทั้งตัวผู้ขับขี่และผู้ร่วมทางหลายด้าน เช่น การไม่มีมาตรฐานความปลอดภัยรองรับ อาทิ ความเร็วต่ำ ระบบเบรกสั้น ขนาดล้อเล็ก หรือไฟส่องสว่าง ที่ไม่เทียบเท่ายานพาหนะที่อนุญาตให้วิ่งบนถนน นอกจากนี้ การไม่มีใบอนุญาตขับขี่เนื่องจากไม่ได้ผ่านการอบรมหรือทดสอบทักษะ ทำให้เพิ่มความเสี่ยงอุบัติเหตุโดยเฉพาะในเขตเมือง การไม่มีประกันภัยภาคบังคับ (พ.ร.บ.) หากเกิดอุบัติเหตุผู้บาดเจ็บจะไม่ได้การคุ้มครอง อีกทั้ง ปัจจุบันกฎหมาย

¹¹ Whoscall, 2567. (ข้อมูลเดือนมกราคม - ธันวาคม 2567) แบ่งเป็นสายโทรศัพท์จำนวน 38 ล้านครั้ง และข้อความ (SMS) จำนวน 130 ล้านครั้ง

¹² จังหวัดที่มีผู้ประสบภัยสูงสุด ได้แก่ กรุงเทพฯ จำนวน 41,113 ราย ชลบุรี จำนวน 12,528 ราย และสมุทรปราการ จำนวน 9,505 ราย

¹³ ศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.) และหน่วยงานอื่น ๆ , 2565. โครงการสืบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในเชิงลึก 1,200 เคสอุบัติเหตุ : สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์และลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ

ตาม พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตราที่ 4 ยังไม่จัดให้รถจักรยานไฟฟ้าเป็น “รถ” ที่สามารถขับขึ้นบนถนนสาธารณะได้ และไม่มีระบบการขึ้นทะเบียนหรือออกใบอนุญาตขับขึ้นรถรับ ส่งผลให้การนำรถประเภทนี้มาใช้บนถนนสาธารณะ ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย

โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. **การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการสกัดกั้นและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด** โดยสนับสนุนและส่งเสริมปฏิบัติการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งพัฒนาระบบปฏิบัติงานให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกันมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการผลิต การลำเลียง และเครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติอย่างต่อเนื่อง การจัดทาระบบฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสารตั้งต้น สารเคมี และสูตรการผลิตใหม่ในระดับภูมิภาค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจพิสูจน์และระบุสารเสพติดชนิดใหม่ ๆ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อสกัดกั้นการผลิตและลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่ต้นทาง ตลอดจนการสนับสนุนแผนพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายแดนควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การส่งเสริมอาชีพทดแทน เพื่อลดแรงจูงใจที่อาจนำไปสู่การเกี่ยวข้องกับขบวนการยาเสพติด

2. **การป้องกันการใช้ไทยเป็นฐานการหลอกลวงของแก๊งคอลเซ็นเตอร์** โดยปัจจุบันศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการจับกุมปราบปรามเครือข่ายคอลเซ็นเตอร์อย่างต่อเนื่อง แต่ขบวนการดังกล่าวยังคงมีการปรับรูปแบบการหลอกลวง วิธีติดต่อกับเหยื่อ และขยายฐานปฏิบัติการมายังพื้นที่ใหม่ ๆ ตลอดเวลา ทั้งนี้ ประชาชนสามารถร่วมตรวจสอบและป้องกันได้ โดยอาจสังเกตพฤติกรรมเบื้องต้น ดังนี้ 1) การเข้าพักอาศัยเป็นกลุ่ม ไม่ปรากฏอาชีพชัดเจน มักเช่าที่พักระยะสั้น ไม่สูงลิ้นกับคนรอบข้าง และมีการเข้าออกไม่เป็นเวลา 2) การได้ยินเสียงพูดคุยนานหลายประเทศตลอดเวลา และมักได้ยินเสียงบทสนทนาในลักษณะเหมือนการอ่านบทพูดซ้ำ ๆ คล้ายการโทรหลอกลวงเหยื่อ 3) การปิดผ้า màn มิดชิดตลอดกลางวัน เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้คนภายนอกมองเห็นกิจกรรมภายใน และมีการเปิดไฟเวลากลางคืน เนื่องจากมักทำงานช่วงกลางคืนตามเวลาประเทศต้นทางของเหยื่อ และ 4) การพบอุปกรณ์สื่อสารมากเกินการอยู่อาศัยทั่วไป อาทิ ปลั๊กพ่วง สายไฟ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หรืออุปกรณ์รับ – ส่งสัญญาณจำนวนมากหลายเครื่อง และมีคนมาซ่อมอุปกรณ์หรือขนของเข้าออกบ่อยครั้ง โดยหากพบกลุ่มที่มีพฤติกรรมน่าสงสัยสามารถแจ้งเบาะแสได้ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หมายเลข 1599 ตลอด 24 ชั่วโมง

3. **การส่งเสริมทักษะการขับขี่และความรู้กฎหมายจราจรที่ถูกต้อง** โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะด้านความปลอดภัยทางถนนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการนักเรียนรุ่นใหม่มีใบขับขี่¹⁴ ของกรมการขนส่งทางบก ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้รับการอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติภายในสถานศึกษา และสามารถขอรับใบอนุญาตขับขี่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎจราจรและวินัยการขับขี่ที่ปลอดภัย นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการใช้รถจักรยานไฟฟ้าอย่างถูกต้อง เช่น การจำกัดการใช้งานในพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่ส่วนบุคคล/หมู่บ้าน การสวมหมวกนิรภัย เพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมใช้รถใช้ถนน

¹⁴ โครงการ “นักเรียนรุ่นใหม่มีใบขับขี่” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรมการขนส่งทางบกและกระทรวงศึกษาธิการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2562 จนถึงปัจจุบัน ทำให้เยาวชนได้รับใบอนุญาตขับขี่แล้ว 190,446 ใบ

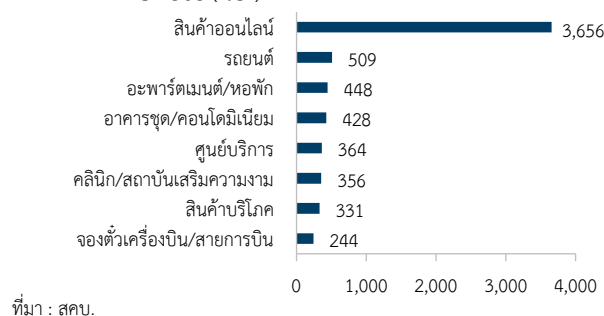
การคุ้มครองผู้บริโภค

ไตรมาสสาม ปี 2568 การร้องเรียนของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.4 โดยเพิ่มขึ้นทั้งด้านสินค้าและบริการผ่าน สคบ. และกิจการโทรคมนาคม ของสำนักงาน กสทช. ที่ร้อยละ 34.0 และร้อยละ 44.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการขายสินค้าผ่าน Live การยกระดับคุณภาพบริการหลังการขายของรถ EV และการคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจอีเวนต์ – คอนเสิร์ต

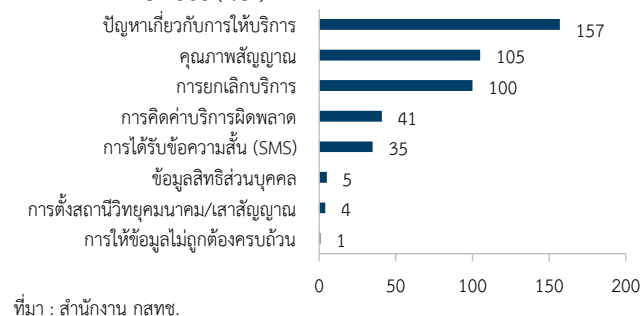
การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสาม ปี 2568 ของ สคบ. มีจำนวน 9,236 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 34.0 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง รองลงมาเป็นด้านฉลาก ด้านโฆษณา และด้านสัญญา ตามลำดับ¹⁵ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามประเภทของสินค้าและบริการ พบว่า **สินค้าออนไลน์** มีการร้องเรียนเข้ามามากที่สุดที่ 3,656 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 39.6 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด โดยส่วนใหญ่มาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากร้านค้า ซึ่งปัจจุบันพบผู้ค้าหรืออินฟลูเอนเซอร์บางส่วนมีการไลฟ์ (Live) ขายสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ยังไม่ได้ขออนุญาตขายจาก อย. สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการโฆษณาเท็จหรือเกินจริงที่อาจสร้างความเข้าใจผิดและอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคที่ซื้อสินค้า รองลงมาเป็น**สินค้าในกลุ่มรถยนต์** จำนวน 509 เรื่อง ส่วนมากเป็นการร้องเรียนเรื่องการชำระค่าการยกเลิกสัญญาและขอเงินคืน โดยส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้นจากกลุ่มรถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) ซึ่งรายงานวิจัยเรื่อง โครงการศึกษาการใช้รถยนต์ไฟฟ้า ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับสภาองค์กรของผู้บริโภค ในปี 2568 พบว่า ผู้ใช้รถ EV มักพบปัญหาเกี่ยวกับบริการหลังการขายที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะการรออะไหล่ล่าช้าที่บางกรณีต้องรอถึง 7 เดือน และศูนย์บริการที่ไม่เพียงพอ ซึ่งสร้างความเสียหายต่อผู้ใช้บริการจำนวนมาก อีกทั้ง ยังไม่ได้รับการคุ้มครองและเยียวยาที่เหมาะสมเท่าที่ควร

สำหรับ**กลุ่มบริการ**มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 1,439 เรื่อง ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา พบปัญหาการเอาเปรียบผู้บริโภคในบริการธุรกิจอีเวนต์และคอนเสิร์ตหลายกรณี เช่น การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขโดยไม่แจ้งล่วงหน้า การบังคับให้ซื้อสมาชิกพิเศษเพื่อกดบัตรล่วงหน้าแต่ระบบไม่พร้อมรองรับ การยกเลิกกิจกรรมโดยไม่คืนเงินหรือคืนล่าช้า ตลอดจนการใช้บอทในการซื้อบัตรคอนเสิร์ตจำนวนมากเพื่อนำมาขายต่อในราคาที่สูงเกินควร ซึ่งจากข้อมูลของสภาองค์กรของผู้บริโภค พบว่า ในช่วงปี 2564 - 2568 มีการร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวสูงถึง 9,053 เรื่อง และมีมูลค่าความเสียหายรวมสูงถึง 32.9 ล้านบาท

แผนภาพ 8 สินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุดในไตรมาสสาม ปี 2568 (เรื่อง)

แผนภาพ 9 ประเด็นร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมในไตรมาสสาม ปี 2568 (เรื่อง)

¹⁵ ไม่รวมเรื่องอื่น ๆ อาทิ ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

ตาราง 11 การรับเรื่องร้องเรียนรายไตรมาส

เรื่องร้องเรียน	2566					2567					2568			
	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	Q3	%YoY
สคบ.	2,474	330	360	470	32,164	5,786	5,517	6,894	7,211	25,408	8,052	8,537	9,236	34.0
ด้านโฆษณา	477	561	455	431	3,634	807	397	742	648	2,594	788	674	530	-28.6
ด้านสัญญา	741	513	588	536	1,924	467	420	686	599	2,172	625	666	469	-31.6
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	793	508	474	646	2,378	609	600	711	873	2,793	1,418	744	1,258	76.9
ด้านฉลาก	8,146	5,592	4,428	3,641	2,421	584	533	886	857	2,860	911	850	664	-25.1
เรื่องอื่น ๆ ¹	2,474	330	360	470	21,807	3,319	3,567	3,869	4,234	14,989	4,310	5,603	6,315	63.2
สำนักงาน กสทช.	474	371	297	451	1,593	414	340	310	395	1,459	394	367	449	44.8
โทรศัพท์เคลื่อนที่	318	236	161	298	1,013	335	228	215	308	1,086	303	220	320	48.8
อินเทอร์เน็ต	149	132	131	144	556	74	108	91	84	357	89	144	124	36.3
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	3	2	2	7	14	5	4	2	2	13	1	3	4	100.0
โทรศัพท์ประจำที่	4	1	3	2	10	0	0	2	1	3	1	0	1	-50.0
รวม	13,105	7,875	6,602	6,175	33,757	6,200	5,857	7,204	7,606	26,867	8,446	8,904	9,685	34.4

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

สำหรับการร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 449 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 44.8 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดยังคงเป็นด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่ 320 เรื่อง รองลงมาเป็นด้านอินเทอร์เน็ต 124 เรื่อง เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามลักษณะปัญหา พบว่า ส่วนใหญ่มาจากปัญหาคุณภาพการให้บริการ 157 เรื่อง รองลงมาเป็นปัญหาคุณภาพสัญญาณ 105 เรื่อง เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. การกำกับดูแลการขายสินค้าผ่านไลฟ์ (Live) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการติดตามและตรวจสอบการไลฟ์ขายสินค้าของผู้ค้าและอินฟลูเอนเซอร์ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง¹⁶ โดยเฉพาะสินค้าที่ต้องขออนุญาตก่อนโฆษณา อาทิ ยา อาหารเสริม รวมถึงอาจมีการศึกษาแนวทางการกำกับดูแลผู้ค้าและอินฟลูเอนเซอร์เพื่อกำหนดเป็นมาตรการอย่างชัดเจน ดังเช่นกรณีประเทศจีนที่มีการออกกฎหมายบังคับให้ผู้ไลฟ์และอินฟลูเอนเซอร์ต้องมีใบรับรอง นอกจากนี้ ต้องหารือกับแพลตฟอร์มออนไลน์ให้เพิ่มช่องทางการร้องเรียนและนำสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานออกจากระบบ ทั้งนี้ ผู้ไลฟ์สามารถศึกษาแนวทางที่ถูกต้องได้จากคู่มือขายหรือโฆษณาสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA)¹⁷

2. การยกระดับคุณภาพบริการหลังการขายของรถ EV แม้ว่า สคบ. ได้มีการออกประกาศให้รถ EV เป็นสินค้าควบคุมฉลาก โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องระบุข้อมูลสำคัญ เช่น กำลังมอเตอร์ ความจุแบตเตอรี่ ระยะทางต่อการชาร์จ รวมถึงรายละเอียดการรับประกันแบตเตอรี่ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลครบถ้วนก่อนตัดสินใจซื้อ¹⁸ แต่อาจต้องพิจารณากำหนดเงื่อนไขการซ่อมบำรุง และบริการหลังการขายเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้บริโภค

¹⁶ อาทิ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พ.ร.บ. เครื่องสำอาง พ.ศ. 2558 พ.ร.บ. ยา พ.ศ. 2510

¹⁷ ETDA ออกประกาศ คู่มือการดูแลเกี่ยวกับการขายสินค้าที่ต้องมีมาตรฐานของสินค้าบนบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล

¹⁸ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ให้รถยนต์ใช้แล้วและรถยนต์ไฟฟ้าใช้แล้วเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2568 โดยจะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. **การคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจอีเวนต์ – คอนเสิร์ต** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกรมการค้าภายใน และ สคบ. ควรมีมาตรการหรือข้อบังคับในการกำกับดูแลธุรกิจดังกล่าว ตั้งแต่การกำหนดเงื่อนไขการให้บริการ เงื่อนไขในการขาย/ขายต่อ (resale) /คืนเงิน นอกจากนี้ อาจศึกษาการออกกฎระเบียบการห้ามใช้บอท ในการกดบัตรคอนเสิร์ต ที่เป็นสาเหตุหลักของปัญหา ดังเช่นประเทศเกาหลีใต้ ที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติ การแสดงสาธารณะ (Public Performance Act 2023) โดยห้ามไม่ให้มีการใช้โปรแกรมอัตโนมัติเพื่อซื้อบัตร ไปขายต่อเพื่อลดปัญหาการขายบัตรคอนเสิร์ตเกินราคา ทั้งนี้ ผู้ที่กระทำความผิดจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ สูงสุด 10 ล้านบาท

ทั้งนี้ หากผู้บริโภคพบปัญหาใน 3 กรณีข้างต้น สามารถร้องเรียนได้ที่สายด่วน สคบ. 1166 หรือ เว็บไซต์ <https://complaint.ocpb.go.th>

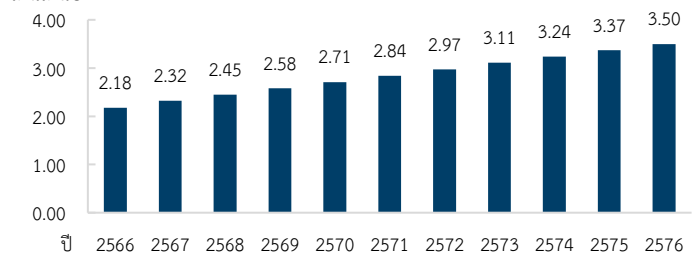
เศรษฐกิจสูงวัย (Silver Economy) และโอกาสใหม่ทางธุรกิจ

การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย แม้จะมีความท้าทายเชิงนโยบายแต่ยังเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันจึงเริ่มมีการพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ ที่เข้ามารองรับกลุ่มผู้สูงอายุ โดยมีกลไกความร่วมมือในการพัฒนาแนวทางและนวัตกรรมในการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสูงวัย (Silver Economy)

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์ (Complete Aged Society) นับเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2567¹⁹ ระบุว่า ไทยมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากถึง 14.02 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society) ภายในปี 2576 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวไม่เพียงเป็นความท้าทายเชิงนโยบาย แต่ยังเปิดโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า “เศรษฐกิจสูงวัย” (Silver Economy) ซึ่งผู้สูงอายุสามารถเป็นได้ทั้งผู้บริโภคที่มีความต้องการสินค้าและบริการ และผู้ผลิตที่นำเอาความรู้ประสบการณ์มาใช้ในการทำงาน โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) คาดว่า มูลค่าการใช้จ่ายของผู้สูงอายุจะเติบโตจาก 2.18 ล้านล้านบาท ในปี 2566 เป็น 3.50 ล้านล้านบาท ในปี 2576 โดยร้อยละ 67²⁰ เป็นมูลค่าเศรษฐกิจใหม่ที่เป็นโอกาสให้ภาคธุรกิจสามารถสร้างแบบจำลองธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่สร้างรายได้ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุ โดยมีตัวอย่างธุรกิจในแต่ละด้าน ดังนี้

แผนภาพ 10 มูลค่าการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของผู้สูงอายุในประเทศไทย

ล้านล้านบาท

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

ด้านการจ้างแรงงานสูงอายุ ที่ผ่านมการจ้างงานผู้สูงอายุ มักเกิดขึ้นในกลุ่มงานพื้นฐานในโรงงานอุตสาหกรรม งานทำความสะอาด งานบริการโรงแรม และงานบริการและจำหน่ายสินค้าส่ง - ค้าปลีก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานที่ไม่ได้ใช้ทักษะสูง ขาดความยืดหยุ่น ไม่ใช่งานที่ผู้สูงอายุจะสามารถนำประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาต่อยอด และอาจไม่ตรงกับความต้องการหรือวิถีดำเนินชีวิต รวมถึงข้อจำกัดด้านอัตราค่าแรงที่เป็ดรับและระยะเวลาในการทำงาน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีการพัฒนาธุรกิจที่จะช่วยสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้แก่ผู้สูงวัยที่ยังคงมีศักยภาพ ที่ผู้สูงอายุสามารถเลือกงานและเวลาที่ต้องการทำงาน ได้อย่างยืดหยุ่น ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อาทิ แกร็บวัยเก๋า ภายใต้บริษัทแกร็บ (ประเทศไทย) จำกัด

ที่มา : Grab, 2567.

¹⁹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567. การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2567

²⁰ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2568. โครงการศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมภายใต้การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทย

ที่ได้ให้เล็งเห็นและสนับสนุนโอกาสการสร้างรายได้ พร้อมทั้งส่งเสริมคุณค่าของตัวอยู่ในผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพแข็งแรงสามารถทำงานได้ ด้วยการเป็นพาร์ทเนอร์คนขับรถยนต์เพื่อให้บริการรับ - ส่งผู้โดยสาร หรือจัดส่งอาหารหรือพัสดุบนแพลตฟอร์ม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ในการจัดอบรมทักษะการใช้แอปพลิเคชัน โดยในปี 2565 มีผู้สูงอายุสมัครเข้าร่วม 3,700 คน และเพิ่มเป็นกว่า 1 หมื่นคน ในปี 2567 และมีเป้าหมายที่จะขยายการดำเนินการและเพิ่มสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุวัยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมี **บริการเช่าลูก เช่ายาย** ของ JoyLife ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุผ่านการเชื่อมโยงกับคนรุ่นใหม่ โดยเปิดพื้นที่ให้บุคคลทั่วไปสามารถขอรับคำแนะนำ แลกเปลี่ยนมุมมองชีวิต หรือขอกำลังใจจากผู้สูงวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตและมีทัศนคติเชิงบวก รวมถึงการทำกิจกรรมร่วมกัน อาทิ การทำบุญ การออกกำลังกาย อันเป็นการสร้างรายได้ควบคู่ไปกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากยิ่งขึ้น โดยในประเทศไทยปัจจุบันมีธุรกิจลักษณะเดียวกัน คือ การเช่าลูก (Ossan Rental)²¹ ที่ผู้สูงอายุบางคนสามารถสร้างรายได้มากกว่า 27,000 บาทต่อเดือน ซึ่งธุรกิจการจ้างงานผู้สูงอายุรูปแบบใหม่นี้ สะท้อนให้เห็นว่า การทำธุรกิจกับผู้สูงวัยไม่จำเป็นต้องผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยังสามารถนำคุณค่าของผู้สูงอายุมาตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มอื่นในสังคมได้ด้วย

ด้านสุขภาพกายและบริการดูแล จากเดิมธุรกิจดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสถานพยาบาลหรือธุรกิจส่งเสริมสุขภาพขนาดใหญ่ แต่จากปัญหาด้านสุขภาพภาวะพึ่งพิง และการอยู่ลำพัง สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการมีผู้ดูแลชั่วคราวที่เข้ามาตอบโต้การอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน อาทิ Go MAMMA ในเครือข่าย Care Connect²² ที่เห็นถึงความลำบากในการเดินทางของผู้สูงอายุ ปัญหาหลากหลายไม่มีเวลาร่าง และผู้ให้บริการรถสาธารณะที่ยังขาดความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ จึงจัดให้มีบริการรถแท็กซี่สำหรับผู้สูงอายุแบบครบวงจร ตั้งแต่รับจากบ้าน รอระหว่างทำธุระ ไปจนถึงส่งกลับ แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการเดินทางไปพบแพทย์ ทำธุระส่วนตัว หรือเยี่ยมญาติ แต่ไม่สะดวกในการขับรถเองหรือไม่มีผู้ดูแลร่วมเดินทาง โดยมีคนขับรถที่ผ่านการอบรมหลักสูตรช่วยชีวิต (CPR) และจิตวิทยาเบื้องต้นที่สามารถดูแลผู้โดยสารสูงวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีการรับส่งผู้สูงอายุแล้วกว่า 500 ราย และกว่า 5,000 เที่ยวเดินทาง นอกจากนี้ **บ้านตัดเล็บสุขภาพ ตลาดน้อย**²³ ที่ให้บริการดูแลสุขภาพเล็บโดยพยาบาลวิชาชีพวัยเกษียณ เป็นผู้ให้บริการตัดเล็บตามหลักทางการแพทย์ เพื่อช่วยรักษาผู้สูงอายุที่มักประสบปัญหาเล็บงอก/งอผิดปกติ รวมถึงผู้สูงอายุป่วยติดเตียงและเสี่ยงติดเชื้อที่ไม่สามารถตัดเล็บได้เอง อาทิ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ทานยาละลายลิ่มเลือด ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตในกรุงเทพฯ และกลุ่มพยาบาลจิตอาสา เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชน

ที่มา : Go MAMMA, 2568.

ที่มา : มนุษย์ต่างวัย, 2567

²¹ ลงทุนเกิร์ล, 2565. กรณีศึกษาธุรกิจเพื่อคนเหงา กับบริการให้เชาคุณลุงในญี่ปุ่น.

²² Care Connect เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงบริการด้านสุขภาพและดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 บริษัท ได้แก่ 1) บริษัท อาร์เอฟเอส จำกัด 2) LogHealth: ศูนย์การจัดการโลจิสติกส์และโซลูชันสุขภาพ 3) บริษัท ดี เฮลธ์ โซลูชั่น จำกัด 4) บริษัท บางกอกเนชั่นเซ็นเตอร์ จำกัด (Go Mamma) และ 5) ศูนย์ Prompt Care Academy ซึ่งมีการนำร่องเครือข่าย 4 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา

²³ ก่อตั้งโดยคุณจุฬารัตน์ กังวานภูมิ พยาบาลเกษียณชำนาญการ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มักได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจจากการขาดกิจกรรม หรือต้องอาศัยอย่างโดดเดี่ยว และขาดการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ถึงแม้ว่าไทยจะมีธุรกิจด้านนันทนาการและบริการท่องเที่ยว อยู่มากมาย แต่การจัดกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยว ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะนั้นยังมีอยู่ค่อนข้างจำกัด จึงเกิดธุรกิจด้านนันทนาการที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ อาทิ **ทัวร์สูงวัย หัวใจพรั่งพรั่ง** โดยบริษัท ทัวร์ฟ้าใส จำกัด ที่ได้จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ออกแบบสำหรับผู้สูงวัย ทั้งในไทยและต่างประเทศ โดยเน้นให้ความสำคัญกับ

ที่มา : ทัวร์ฟ้าใส, 2568.

ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และการดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากข้อจำกัดด้านกายภาพ โดยจะมีทีมงาน ที่ผ่านหลักสูตรการปฐมพยาบาลประจำอย่างน้อย 2 คนต่อกลุ่ม คอยช่วยเหลือหากเกิดเหตุฉุกเฉิน ตลอดจน การรายงานสถานการณ์ระหว่างเดินทางแก่ครอบครัวผ่าน LINE อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจและลดความกังวล นอกจากนี้ ในโปรแกรมยังจัดกิจกรรมสนทนาที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้สูงอายุได้สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนวัยเดียวกัน ขณะเดียวกัน **ยังแฮปปี้ (YoungHappy)** ยังเข้ามามีบทบาทส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้สูงวัยได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมทางสังคมด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในรูปแบบนอกสถานที่ และออนไลน์ อาทิ คลาสศิลปะ อบรมกายภาพบำบัด โดยมีทั้งที่เสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุ ที่มีข้อจำกัดด้านทุนทรัพย์สามารถเข้าถึงได้ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมกว่า 6 หมื่นคน ครอบคลุม 74 จังหวัด

เชิญชวนวัยเก๋ที่มีบ้านว่าง อย่าปล่อยเฉย มาเรียนรู้วิธีสร้างรายได้กัน

ที่มา : ยังแฮปปี้ Younghappy, 2568.

และดำเนินกิจกรรมไปแล้วกว่า 800 รายการ นอกจากนี้ ยังแฮปปี้ได้จัดโครงการ **House to Homestay เปลี่ยนบ้านสร้างรายได้**²⁴ สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่สนใจ อยากรับเป็นผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ได้เรียนรู้วิธีการปรับปรุง บ้านเพื่อรองรับผู้เข้าพัก การให้บริการและพัฒนาการบริหาร จัดการ การเข้าถึงแหล่งทุน ทักษะความรู้ทางการเงิน ตลอดจนขั้นตอนการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ให้สามารถเปลี่ยนบ้านให้กลายเป็นแหล่งสร้างรายได้ ซึ่งปัจจุบันมีผู้สูงอายุจำนวนมากที่เป็นผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ที่บริการทั้งที่พัก การนำเที่ยว การถ่ายทอด เรื่องราว/วัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ

ใกล้ชิดธรรมชาติสำหรับทุกกลุ่มวัยกระจายอยู่หลายจังหวัด²⁵ อาทิ ลุงชวนปาร์โฮมสเตย์ จ.พะเยา ริมธารท้ายสวนลุงเดิม จ.ราชบุรี สะหวั่นสำราญ จ.มุกดาหาร และโฮมสเตย์ลุงสนั่น บ้านปากประ จ.พัทลุง ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ นอกจากจะช่วย สร้างเสริมสุขภาพจิตและลดความรู้สึกโดดเดี่ยวของผู้สูงอายุได้แล้ว ยังช่วยให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม พร้อมกับการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้แก่ผู้สูงอายุได้อีกทางหนึ่งด้วย

²⁴ ยังแฮปปี้, 2568. โครงการอบรม House to Homestay เปลี่ยนบ้านสร้างรายได้ โดยเกิดจากความร่วมมือยังแฮปปี้ ระหว่างคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มศว. และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

²⁵ ตัวอย่างธุรกิจโฮมสเตย์ของผู้ประกอบการสูงอายุ รวบรวมโดยมนุษย์ต่างวัย

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนถึงโอกาสทางธุรกิจที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ ซึ่งควรมีกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนและยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจสูงวัยของไทย ได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจสูงวัยที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (growth engine) รวมทั้งกำหนดหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน อาทิ กรมกิจการผู้สูงอายุที่เป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาททั้งการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ/คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมถึงมีการบริหารจัดการกองทุนผู้สูงอายุ และยังมีศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย ขณะเดียวกัน ต้องสร้างโอกาสและพัฒนาศักยภาพให้ผู้สูงอายุคงอยู่ในตลาดแรงงาน โดยส่งเสริมการฝึกอบรม reskill/upskill/newskill ในทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของตลาดตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ การสร้างอาชีพจากความเชี่ยวชาญและภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ การสร้างกลไกสนับสนุนการทำงานเพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงตลาดงานและสามารถพัฒนาเป็นกำลังแรงงานได้ตลอดช่วงชีวิต ตลอดจนการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและระบบสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจเป็นผู้ประกอบการสูงวัย (Olderpreneur) รวมถึงพัฒนาฐานข้อมูล ที่ครอบคลุมทั้งข้อมูลสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุที่มีอยู่ในระบบเพื่อเผยแพร่และสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน รวมถึงข้อมูลการวิจัยและพัฒนาที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ตรงตามความต้องการของตลาด ทั้งนี้ การดำเนินการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อต่อยอดให้เศรษฐกิจสูงวัยสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

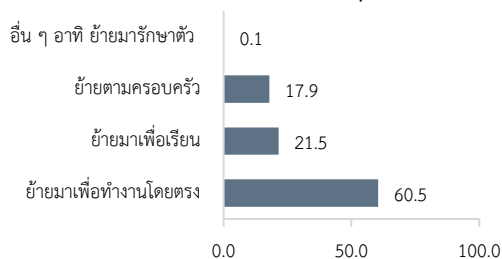
แรงงานคืนถิ่น : ทางเลือกที่กลายเป็นโอกาส

แรงงานถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แต่ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ในพื้นที่ ทำให้แรงงานไหลเข้าสู่เมือง อย่างไรก็ตาม การสร้างโอกาสที่จะดึงศักยภาพของแรงงานเหล่านั้นมามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ภาครัฐทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นต้องเห็นถึงความสำคัญในการวางมาตรการเพื่อให้แรงงานได้คงอยู่ในพื้นที่

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับบริษัทศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ จำกัด (SAB) ทำการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิลำเนาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้แรงงานคืนถิ่นสามารถยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เพื่อศึกษาสาเหตุของการย้ายถิ่นฐานออกจากภูมิลำเนา ข้อจำกัดในการย้ายกลับ และปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการย้ายกลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะเป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ คนทำงานตอนต้น (อายุ 20 – 35 ปี) ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ขึ้นไปที่ย้ายเข้าไปทำงานในจังหวัดเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพฯ ชลบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา จำนวน 2,563 ตัวอย่าง โดยผลการสำรวจ พบว่า

สาเหตุที่ทำให้คนทำงานตอนต้นย้ายมาจังหวัดเศรษฐกิจมักเกี่ยวกับเรื่องงาน โดยคนทำงานตอนต้นที่เข้ามาทำงานในจังหวัดเศรษฐกิจส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.5) ย้ายมาเพื่อทำงาน ซึ่งกว่าครึ่ง (ร้อยละ 50.7) ได้มีการวางแผนไว้ตั้งแต่กำลังศึกษา ขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 21.5 เริ่มต้นจากการย้ายมาเพื่อศึกษาต่อ และเกือบทั้งหมดของกลุ่มนี้ (ร้อยละ 91.9) เลือกที่จะทำงานต่อในจังหวัดที่ย้ายเข้ามาเรียน โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เลือกอยู่ต่อมาจากการมองเห็นโอกาสในจังหวัดเศรษฐกิจ และมีความเคยชินกับสภาพแวดล้อม/สังคม โดยร้อยละ 64.5 เห็นว่ามีเงินเดือน/สวัสดิการดีกว่า และร้อยละ 56.7 เห็นว่ามีความคุ้นเคยกับวิถีชีวิตที่นี่ สอดคล้องกับผลการสำรวจเกี่ยวกับสาเหตุที่ย้ายเข้ามาทำงานในจังหวัดเศรษฐกิจ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.5 ย้ายมาทำงานที่นี่เพราะต้องการมีเงินเดือน/สวัสดิการที่ดีขึ้น และร้อยละ 46.2 ต้องการการเติบโตในสายงาน ทั้งนี้ หากจำแนกตามลักษณะของอาชีพ²⁶ พบว่า ปัจจัยสำคัญอันดับแรกของกลุ่มลูกจ้าง คือ ด้านรายได้และสวัสดิการ รองลงมาเป็นด้านโอกาสเติบโตในสายงาน ขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการอิสระ อันดับแรกเป็นด้านเศรษฐกิจ/กำลังซื้อ รองลงมาเป็นด้านคุณภาพชีวิต

แผนภาพ 11 สัดส่วนของแรงงาน จำแนกตามวัตถุประสงค์เริ่มต้นในการย้ายมาทำงานในจังหวัดปัจจุบัน (ร้อยละ)

ที่มา : โครงการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิลำเนา โดยสศช. ร่วมกับ SAB

แผนภาพ 12 สัดส่วนของแรงงาน จำแนกตามของปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายไปทำงานในเมืองเศรษฐกิจ 5 อันดับแรก (ร้อยละ)

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : โครงการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิลำเนา โดยสศช. ร่วมกับ SAB

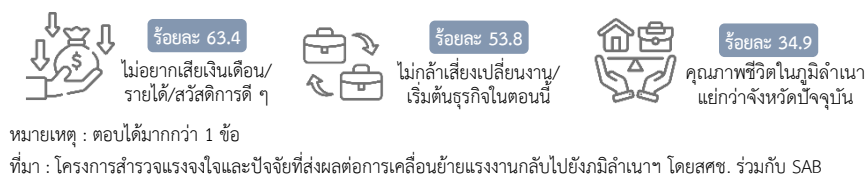
²⁶ กลุ่มลูกจ้าง ได้แก่ ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัท และกลุ่มผู้ประกอบการอิสระ ได้แก่ เกษตรกร ค้าขาย ทำธุรกิจส่วนตัว ทำอาชีพอิสระอื่น ๆ ประกอบวิชาชีพอิสระ และอื่น ๆ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแนวโน้มการย้ายกลับภูมิลำเนา พบว่า **คนทำงานตอนต้นมีแนวโน้มจะย้ายกลับภูมิลำเนาไม่มาก และระยะเวลาในการย้ายกลับค่อนข้างนาน** โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.3 ระบุว่ายังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะย้ายกลับหรือไม่ ขณะที่อีกร้อยละ 26.7 ตั้งใจจะตั้งถิ่นฐาน/อยู่ในจังหวัดเศรษฐกิจอย่างถาวร และอีกร้อยละ 33.0 มีแนวโน้มจะย้ายกลับ ซึ่งในกลุ่มนี้ ร้อยละ 40.9 มีการกำหนดระยะเวลาที่จะย้ายกลับที่แน่นอน โดยเฉลี่ยประมาณ 10 ปี หากจำแนกกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.3) จะย้ายกลับเมื่อเกษียณ ขณะที่กลุ่มพนักงานเอกชนและผู้ประกอบอาชีพอิสระ จะย้ายกลับเมื่อมีเงินเก็บตามเป้าหมาย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 78.1 และร้อยละ 75.3 ตามลำดับ

ขณะที่ **อุปสรรคต่อการย้ายกลับภูมิลำเนา** พบว่า

1. **ความกังวลต่อการสูญเสียความมั่นคงและระดับคุณภาพชีวิต** โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.4 ไม่ต้องการสูญเสียรายได้หรือสวัสดิการที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มที่เคยทำงานในภูมิลำเนามาก่อน ร้อยละ 82.2 ที่มีรายได้ดีขึ้นหลังจากย้ายมาทำงานในจังหวัดเศรษฐกิจ และร้อยละ 72.9 ระบุว่ามิให้เสียให้เก็บออม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งยังไม่กล้าเสี่ยงเปลี่ยนงานหรือเริ่มต้นธุรกิจใหม่ ซึ่งในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างพึงพอใจกับงานที่ทำอยู่ โดยคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ที่ 8.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน อีกทั้งทั้งร้อยละ 47.1 ยังประเมินว่างาน/ธุรกิจที่ทำในปัจจุบันมีความมั่นคงอยู่แล้ว นอกจากนี้ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างยังกลัวว่าคุณภาพชีวิตจะแย่ลงหากต้องย้ายกลับภูมิลำเนา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.0) มองว่าคุณภาพชีวิตในจังหวัดปัจจุบันดีกว่าภูมิลำเนา

แผนภาพ 13 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายกลับภูมิลำเนา

2. **การมีภาระต่าง ๆ อาทิ กลุ่มที่มีบ้านอยู่ในจังหวัดเศรษฐกิจ** ทั้งที่เป็นเจ้าของและเป็นของครอบครัว มีแนวโน้มจะย้ายกลับภูมิลำเนาเพียงร้อยละ 13.9 ขณะที่กลุ่มที่ไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง สัดส่วนดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.5 เช่นเดียวกับ **กลุ่มที่มีลูกอาศัยอยู่ด้วยในจังหวัดปัจจุบัน** ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.2) รู้สึกเฉย ๆ กับการย้ายกลับไปทำงานที่ภูมิลำเนา และอีกร้อยละ 35.0 ไม่อยากกลับ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะค่านึงถึงรายได้ที่จะมาดูแลค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงลูก รวมถึงคุณภาพชีวิตของลูก ขณะเดียวกัน **การมีภาระทางการเงินทำให้ยังไม่สามารถกลับภูมิลำเนาได้** โดยกลุ่มที่ต้องส่งเงินกลับไปช่วยเหลือครอบครัวในภูมิลำเนายังต้องอยู่เพื่อทำงานหาเงิน ซึ่งมีระยะเวลาที่จะต้องทำงานในจังหวัดปัจจุบันอีกประมาณ 11.6 ปี ไกลเคียงกับในกลุ่มที่มีภาระหนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ ซึ่งมีระยะเวลาทำงานเฉลี่ย 11.4 ปี

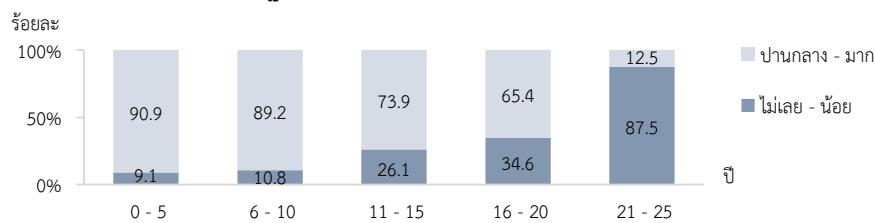
แผนภาพ 14 ผลต่อการตัดสินใจย้ายกลับภูมิลำเนาจากภาระผูกพันด้านต่าง ๆ

ที่มา : โครงการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิลำเนา โดยสศช. ร่วมกับ SAB

3. **ความผูกพันกับท้องถิ่นที่ลดลง** โดยเมื่อแรงงานจากภูมิลำเนามานานจะส่งผลให้ยังมีความผูกพันน้อยลง ซึ่งส่วนใหญ่ก็มองว่าจังหวัดปัจจุบันเป็นบ้านมากกว่าภูมิลำเนาเดิม โดยเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการอยู่อาศัยในจังหวัดเศรษฐกิจ กับระดับความผูกพันกับภูมิลำเนา พบว่า กลุ่มที่ย้ายมาไม่เกิน 5 ปี มีระดับความผูกพันในระดับปานกลาง – มาก ในสัดส่วนกว่าร้อยละ 90.9 ขณะที่กลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเศรษฐกิจมานาน 21 – 25 ปี กว่าร้อยละ 87.5 มีความผูกพันในระดับน้อยถึงไม่ผูกพันเลย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังระบุว่า มีปัญหากับครอบครัวในภูมิลำเนา ทำให้ไม่อยากกลับไป รวมถึงบางกลุ่มก็ต้องเผชิญกับทัศนคติเชิงลบจากคนในภูมิลำเนาของตนเอง

แผนภาพ 15 สัดส่วนของแรงงานตามระดับความผูกพันกับภูมิลำเนา จำแนกตามจำนวนปีที่ย้ายมาอยู่ในจังหวัดเศรษฐกิจ

ที่มา : โครงการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิลำเนาฯ โดยสศช. ร่วมกับ SAB

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาปัจจัยที่จะจูงใจให้คนทำงานตอนต้นย้ายกลับไปทำงานในท้องถิ่น ผลสำรวจพบว่า **สิ่งสำคัญคือการมีโครงสร้างและการสนับสนุนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีในการรองรับการกลับบ้านเกิด** โดยกลุ่มที่ประกอบอาชีพในลักษณะลูกจ้างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.1) ต้องการสวัสดิการพิเศษจากองค์กรสำหรับการกลับไปทำงานในท้องถิ่น ขณะที่กลุ่มอาชีพอิสระต้องการเงินทุนสนับสนุน อาทิ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เงินสมทบในการทำธุรกิจ มากที่สุด ที่ร้อยละ 56.2 นอกจากนี้ ทั้งสองกลุ่มยังต้องการขนาดเศรษฐกิจที่ดีขึ้น รวมถึงการมีธุรกิจ/มีงานรองรับ ในสัดส่วนร้อยละ 44.1 และ 48.3 ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มยังต้องการการสนับสนุนด้านองค์ความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะกลุ่มที่ต้องการลงทุนทำธุรกิจใหม่ในภูมิลำเนาหรือรับช่วงต่อธุรกิจของครอบครัว ที่เกือบ 1 ใน 3 ต้องการการฝึกอบรมทักษะ/ที่ปรึกษาแผนธุรกิจ ขณะเดียวกัน ในด้านคุณภาพชีวิตในภูมิลำเนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อย (ร้อยละ 27.0) ต้องการให้ระบบการศึกษาในภูมิลำเนามีคุณภาพทัดเทียมกับเมืองใหญ่ อีกทั้ง ร้อยละ 18.6 ยังต้องการให้มีระบบขนส่งมวลชนที่ทั่วถึง และร้อยละ 15.9 ให้ความสำคัญกับการมีประปา ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ตที่เสถียร ซึ่งหากภาครัฐสามารถยกระดับคุณภาพหรือเพิ่มประสิทธิภาพปัจจัยเหล่านั้นได้ จะมีผลจูงใจแรงงานกว่าร้อยละ 62.9 ให้กลับภูมิลำเนา

ข้อค้นพบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า **การทำให้แรงงานในภูมิลำเนามีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากภาครัฐอาจต้องให้ความสำคัญกับการทำให้แรงงานอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ต้น** เพื่อเลี่ยงข้อจำกัดจากปัจจัยผูกมัดต่าง ๆ ของแรงงานหลังจากย้ายออกไปทำงานในจังหวัดเศรษฐกิจแล้ว โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการ ได้แก่

1. **การพัฒนาโอกาสทางเศรษฐกิจในภูมิลำเนา** ซึ่งต้องเร่งขยายผลนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของเมืองรอง รวมถึงส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคที่มีอยู่ให้เชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานของการลงทุนในจังหวัดเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานที่มีทักษะ เพื่อสร้างงานที่สามารถสร้างรายได้ที่ใกล้เคียงกับจังหวัดเศรษฐกิจมากขึ้น การเร่งพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจของภูมิภาค ให้เป็นศูนย์กลางของการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งส่วนหนึ่งต้องมีการทบทวนแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศในปัจจุบัน และขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเร่งผลักดันให้มีการพัฒนาระบบขนส่งทางรางที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคเพื่อรองรับระเบียงเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ

2. **การสร้างแหล่งเงินทุน และการส่งเสริมความรู้/ทักษะในการประกอบอาชีพ** ซึ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะกับผู้ที่ต้องการกลับไปเริ่มต้นธุรกิจใหม่หรือพัฒนาธุรกิจเดิมของครอบครัว โดยอาจพิจารณาให้มีโครงการ หรือกองทุนสำหรับผู้ที่ต้องการกลับไปสร้าง/พัฒนาธุรกิจในบ้านเกิด เพิ่มเติมจากแหล่งเงินทุนที่มีอยู่เดิม พร้อมกับการพัฒนาหลักสูตรที่จำเป็นต่อการเป็นผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับยุคสมัย และพัฒนาระบบพี่เลี้ยงให้สามารถ ดูแลและให้คำปรึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านแผนธุรกิจและการสนับสนุนให้น้องๆมีความรู้กลับไปต่อยอด ในการประกอบอาชีพได้จริง

3. **การยกระดับคุณภาพของระบบสาธารณสุขปโคค บริการการศึกษาและสาธารณสุขในพื้นที่** ซึ่งจะต้องพัฒนาคุณภาพและขยายความครอบคลุมให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากจะมีผลต่อทัศนคติต่อคุณภาพชีวิต ในภูมิลำเนาของแรงงาน ทั้งการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน ไฟฟ้าและประปา และโครงข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต รวมถึงการพัฒนาบริการด้านสุขภาพ และคุณภาพการศึกษา ที่จะช่วยจูงใจให้แรงงานที่มีลูกให้กลับมาทำงานและ ส่งลูกเรียนในภูมิลำเนา เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีทักษะให้กับสถานประกอบการในพื้นที่

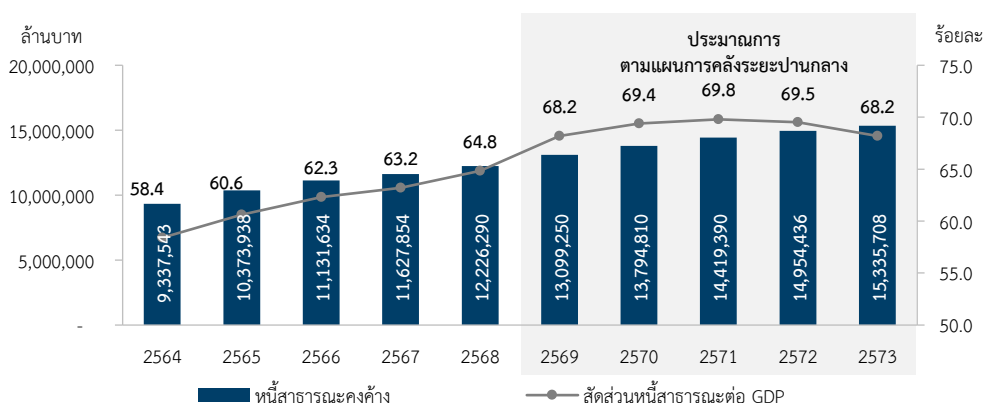
4. **การส่งเสริมความผูกพันกับบ้านเกิดและสร้างเครือข่ายคนคืนถิ่นในพื้นที่** โดยอาจส่งเสริม ให้มีการจัดกิจกรรมในพื้นที่ที่ดึงดูดเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมโยงและความผูกพันกับ ภูมิลำเนา รวมถึงควรมีการรณรงค์การกลับบ้านอย่างภาคภูมิใจ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีในการกลับบ้านต่อทั้งตัวแรงงาน ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเครือข่ายคนคืนถิ่นในพื้นที่ ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นของการคืนถิ่น ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รวมถึงโอกาสทางอาชีพ/ธุรกิจ เพื่อให้แรงงานเห็นหนทางในการกลับมาอยู่ที่บ้านเกิด

บทความ เรื่อง บทเรียนการเพิ่ม VAT ในต่างประเทศ

การเพิ่มอัตรา VAT ในหลายประเทศ เป็นกลไกหลักในการสร้างรายได้ ซึ่งต้องมีการประเมินสถานการณ์ ความจำเป็น และการสร้างความรู้ความเข้าใจ การสื่อสารกับประชาชน รวมทั้งการออกแบบนโยบาย/มาตรการรองรับผลกระทบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากสังคม

ประเทศไทยดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลมาอย่างต่อเนื่อง จากการมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่งผลให้ภาครัฐต้องกู้เงินเพื่อนำมาชดเชยการขาดดุลงบประมาณมาโดยตลอด สะท้อนจากข้อมูลสำนักบริหารหนี้สาธารณะ ณ เดือนกันยายน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่พบว่า มูลค่าหนี้สาธารณะของไทยอยู่ที่ 12.2 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.8 ต่อ GDP อีกทั้ง จากข้อมูลแผนการคลังระยะปานกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 - 2573 ของกระทรวงการคลัง ยังคาดการณ์ว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2573 ระดับหนี้สาธารณะจะเพิ่มขึ้นเป็น 15.3 ล้านล้านบาท หรือมีสัดส่วนร้อยละ 68.2 ต่อ GDP ซึ่งเกือบบึ่งเพดานหนี้สาธารณะที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 70 การมีหนี้สาธารณะที่สูงเป็นผลจากภาครัฐมีแนวโน้มจะใช้จ่ายในด้านสวัสดิการและการกระตุ้นเศรษฐกิจมากขึ้น ขณะที่การจัดเก็บรายได้ที่ยังมีข้อจำกัด ทั้งภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีการให้สิทธิพิเศษเพื่อดึงดูดการลงทุนโดยเฉพาะจากต่างประเทศ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีคนอยู่ในระบบภาษีไม่มาก อีกทั้ง ยังมีการยกเว้น/ลดหย่อนภาษีตามเงื่อนไขต่าง ๆ ทำให้ปัจจุบันแหล่งรายได้หลักของภาครัฐมาจากภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT) เนื่องจาก VAT เป็นภาษีที่มีฐานภาษีกว้าง และจัดเก็บบนมูลค่าเพิ่มของสินค้า/บริการ²⁷ ในแต่ละชั้นของห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต จำหน่าย บริโภค รวมถึงนำเข้า

แผนภาพ 16 หนี้สาธารณะคงค้างและสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2573

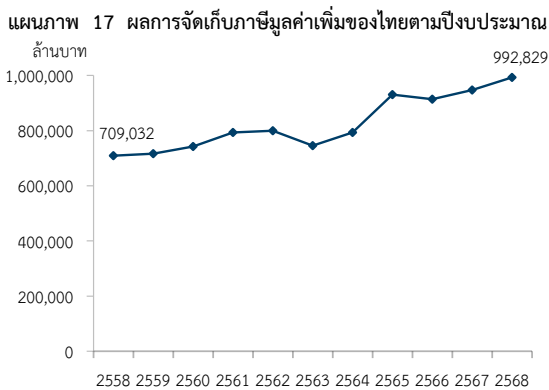
หมายเหตุ : ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2573 เป็นข้อมูลประมาณการตามแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 - 2573)
ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กรมบัญชีกลางและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

²⁷ สำหรับผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือบริการที่มีรายรับจากการขายหรือผลิตสินค้าหรือบริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี จะต้องมีการจดทะเบียน VAT ขณะที่ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่ำกว่านั้นสามารถจดทะเบียนได้ แต่เป็นลักษณะภาคสมัครใจ

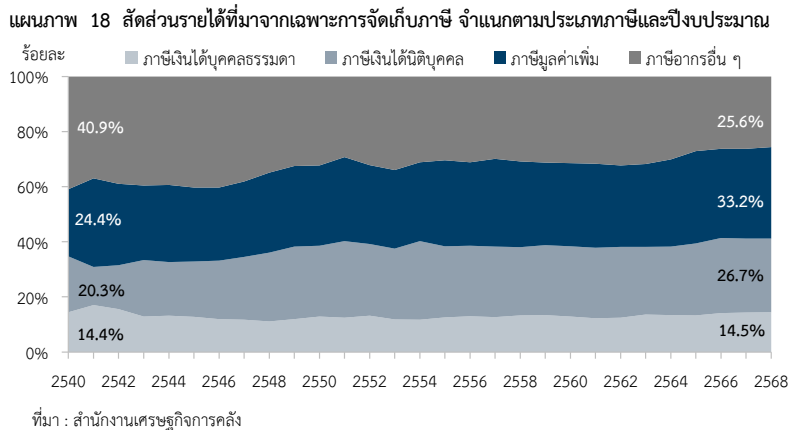
สถานการณ์การจัดเก็บ VAT ของไทย

ปัจจุบันไทยจัดเก็บ VAT ในอัตราร้อยละ 7 ซึ่งเป็นอัตราที่รัฐบาลขยายระยะเวลาการปรับลดจากร้อยละ 10 มาตั้งแต่ช่วงที่ประเทศประสบวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 และยังไม่มีแนวโน้มที่จะปรับเพิ่ม VAT ให้กลับไปอยู่ในระดับเดิม ซึ่งธนาคารโลก²⁸ มีข้อเสนอแนะว่า ไทยควรปรับขึ้นอัตรากษัตริย์ดังกล่าวกลับไปเป็นร้อยละ 10 เพื่อให้ประเทศเข้าสู่วัฒนธรรมในการเป็นประเทศรายได้สูง ขณะเดียวกันอัตราร้อยละ 7 ยังเป็นอัตราที่ต่ำเป็นอันดับที่ 6 ของโลก²⁹ และต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่ม ASEAN อย่างเช่นประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม อินโดนีเซีย ที่มีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 9 10 และ 12 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มประเทศสมาชิก OECD มีอัตราเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 19³⁰

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสถานการณ์การจัดเก็บ VAT ในปัจจุบันจากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง พบว่า VAT เป็นแหล่งรายได้ที่รัฐสามารถจัดเก็บได้มากที่สุด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีมูลค่าจัดเก็บได้รวมทั้งสิ้น 992,829 ล้านบาท คิดเป็นเกือบ 1 ใน 3 หรือร้อยละ 29.3 ของรายได้ที่ภาครัฐจัดเก็บได้ทั้งหมด (ประกอบด้วยรายได้ที่มาจากภาษีอากร และการนำส่งรายได้จากหน่วยงานภาครัฐ) อีกทั้ง บทบาทของ VAT ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากภาษีประเภทอื่น สะท้อนจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่รายได้จาก VAT มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 33.2 ต่อรายได้ทั้งหมดที่มาจากภาษีอากร โดยปรับเพิ่มขึ้นอย่างมากจากร้อยละ 24.4 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นไปในรูปแบบเดียวกับหลายประเทศที่มีสัดส่วนรายได้จาก VAT ในระดับสูง นอกจากนี้ การปรับเพิ่มอัตรา VAT ยังเป็นเครื่องมือในการเพิ่มรายได้ให้แก่ภาครัฐ อาทิ ประเทศสิงคโปร์ มีการเพิ่ม GST (Goods & Service Tax เทียบเท่า VAT) จากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 8 ในปี 2566 ก่อนที่จะทยอยปรับเป็นร้อยละ 9 ในปี 2567 เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น ที่เริ่มปรับอัตรา JCT (Japanese Consumption Tax เทียบเท่า VAT) จากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 ในปี 2557 และปรับเพิ่มอีกครั้งในปี 2562 เป็นร้อยละ 10 ซึ่งเป็นอัตราที่ใช้ในปัจจุบัน

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

แนวทางการขึ้น VAT ในต่างประเทศ

ประเทศต่าง ๆ ที่จัดเก็บ VAT ในอัตราที่สูงกว่าไทย ในอดีตเคยจัดเก็บในอัตราที่ต่ำกว่าในปัจจุบัน รวมถึงต่ำกว่าไทยมาก่อน แต่ประเทศเหล่านั้นมีการปรับอัตรากษัตริย์ขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปรับขึ้น VAT ย่อมนำมาซึ่งผลกระทบ ทำให้การตัดสินใจขึ้น VAT ของหลายประเทศต้องมีการดำเนินการตั้งแต่การศึกษากลไกในการปรับให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหา การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจต่อสังคมเพื่อลดแรงต้านควบคู่กับการมีมาตรการบรรเทาและช่วยเหลือกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบ โดยบทเรียนของการปรับขึ้น VAT ในต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

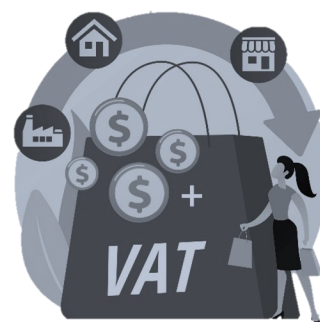
²⁸ World Bank, 2023. Thailand Public Spending and Revenue Assessment: Promoting an Inclusive and Sustainable Future.

²⁹ PWC, 2568. สถิติอัตรากษัตริย์มูลค่าเพิ่มหรืออัตรากษัตริย์สินค้าหรือบริการของประเทศหรือเขตพื้นที่ (territory) ต่าง ๆ.

³⁰ พิทวัส พูนผลกุล (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์), 2567. บทความเรื่อง “ประเทศต่าง ๆ เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราเท่าไร ?”.

1. **การกำหนดวัตถุประสงค์ของการปรับขึ้นอัตรา VAT** อาทิ **ประเทศสิงคโปร์** รัฐบาลกำหนดวัตถุประสงค์ของการขึ้นอัตรา VAT อย่างชัดเจนว่าจะนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสวัสดิการทางสังคม ทั้งด้านสาธารณสุขในการดูแลผู้สูงอายุ ด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัย ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของประชาชน รวมถึงเพื่อรับมือกับภัยคุกคามด้านไซเบอร์ เช่นเดียวกับ **ประเทศญี่ปุ่น** ที่นำไปใช้ในการดำเนินนโยบายสวัสดิการสังคม อาทิ การเพิ่มเงินช่วยเหลือสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่อยู่ในระบบบำนาญ การสนับสนุนการศึกษาในระดับเด็กปฐมวัย/เด็กเล็กและระดับอุดมศึกษาของครัวเรือนรายได้น้อย การเพิ่มค่าจ้างให้แก่เจ้าหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุและครูโรงเรียนอนุบาล การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อลดและป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนการชดเชยผลกระทบจากภาษีการบริโภคที่สูงขึ้นให้แก่โรงพยาบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ในระบบสาธารณสุข

2. **การปรับอัตรา VAT สามารถดำเนินการได้หลายวิธี** โดย **ประเทศญี่ปุ่น** ในปี 2562 มีการนำระบบอัตราภาษีสองระดับ (Dual Tax Rate) มาใช้ควบคู่กับการปรับอัตรา VAT เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในระบบภาษีและลดผลกระทบต่อการบริโภค โดยระบบภาษีดังกล่าวมีการจัดเก็บ VAT แบ่งเป็น 2 อัตรา คือ อัตราทั่วไปหรืออัตรามาตรฐาน (Standard Tax Rate) อยู่ที่ร้อยละ 10 สำหรับสินค้าบริการทั่วไป และอัตราภาษีลดหย่อนร้อยละ 8 สำหรับสินค้าบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน อย่างเช่น ข้าว ผัก เนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากนม อาหารที่ซื้อกลับบ้าน (Takeaway) เช่นเดียวกับ **สหราชอาณาจักร** ที่มีการปรับอัตราภาษีมาตรฐานจากร้อยละ 17.5 เป็นร้อยละ 20 ในปี 2554 โดยยังคงอัตราภาษีลดหย่อนอยู่ที่ร้อยละ 5 สำหรับสินค้าและบริการจำเป็น อาทิ ค่าก๊าซ ค่าไฟฟ้า ขณะที่ **ประเทศสิงคโปร์** ที่มีการปรับเพิ่ม VAT เป็นร้อยละ 9 ในปี 2567 ใช้ระบบปรับขึ้นแบบอัตราเดียวในทุกสินค้าและบริการเกือบทั้งหมด และไม่มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีในสินค้าจำเป็นพื้นฐาน เนื่องจากมองว่าการยกเว้นไม่ใช่มาตรการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพต่อผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง เพราะผู้มีรายได้สูงก็ซื้อสินค้าจำเป็นเช่นเดียวกันและในปริมาณที่มากกว่า จึงได้รับประโยชน์จากการยกเว้นมากกว่า

3. **การปรับขึ้นอัตรา VAT อย่างค่อยเป็นค่อยไป (Gradual Implementation)** โดย **ประเทศสิงคโปร์** นำ GST (Good and service tax) มาใช้ครั้งแรกในปี 2537 โดยกำหนดอัตรา VAT ไว้ที่ร้อยละ 3 ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีการประกาศปรับ VAT อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 รัฐบาลสิงคโปร์ประกาศจะขึ้นอัตรา VAT ล่วงหน้าจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 9 โดยในปี 2566 มีการปรับขึ้นอัตรา VAT เป็นร้อยละ 8 และปรับอีกครั้งเป็นร้อยละ 9 ในปี 2567 ขณะที่ **ประเทศญี่ปุ่น** ในปี 2557 รัฐบาลได้ประกาศขึ้นอัตรา VAT แบบขั้นบันได จากเดิมที่อยู่ที่อัตราร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 10 โดยดำเนินการปรับขึ้น 2 ครั้ง คือ เพิ่มเป็นร้อยละ 8 ในปี 2557 และเป็นร้อยละ 10 ในปี 2558 แต่ภายหลังมีการเลื่อนออกไปเป็นปี 2562 เนื่องจากรัฐบาลมีการประเมินภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นที่ยังน่ากังวล ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการดำเนินการที่เป็นลำดับขั้นและไม่เร่งรัดมากเกินไป

4. **การมีระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ในการปรับตัว** ยกตัวอย่างเช่น **สหราชอาณาจักร** ในการบังคับใช้อัตรา VAT ร้อยละ 20 ในเดือนมกราคม ปี 2554 ได้มีการประกาศแจ้งล่วงหน้าตั้งแต่เดือนมิถุนายน ปี 2553 หรือให้ระยะเวลาประมาณครึ่งปีในการปรับตัว ส่วน **ประเทศญี่ปุ่น** ภาครัฐได้ออกประกาศปรับขึ้นอัตรา VAT เป็นร้อยละ 10 อย่างเป็นทางการ โดยให้มีผลบังคับใช้หลังจากประกาศประมาณ 1 ปี อีกทั้ง ยังมีมาตรการเปลี่ยนผ่านในบางสินค้าหรือบริการ³¹ เช่น ค่าบริการงานรับเหมา (Contracted work) สามารถจัดเก็บภาษีในอัตราเดิมหรือร้อยละ 8 กรณีที่มีการส่งมอบงานในระยะเวลาตามเงื่อนไข รวมถึงค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ค่าก๊าซ ค่าน้ำ ค่าโทรศัพท์) ที่อยู่ภายใต้สัญญาที่ยังมีผลต่อเนื่อง โดยสามารถจัดเก็บในอัตราเดิม หากเป็นสิทธิในการเรียกเก็บค่าบริการอยู่ในช่วงก่อนการบังคับใช้อัตราใหม่

³¹ Grant Thornton, 2019. Japan Tax Bulletin 2019 consumption tax rate changes and other related reforms.

5. การออกมาตรการรองรับหลังการปรับอัตรา VAT โดย**ประเทศสิงคโปร์** มีการออกมาตรการรองรับผลกระทบจากค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากการขึ้น VAT ในรูปแบบของเงินช่วยเหลือ ที่จ่ายอัตโนมัติและไม่ต้องลงทะเบียนใหม่ทุกครั้ง ทำให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลือทันที อาทิ โครงการบัตรกำนัล GST เช่นเดียวกับ**ประเทศญี่ปุ่น** ที่ออกมาตรการช่วยเหลือทั้งชั่วคราวและถาวร เพื่อกระตุ้นการบริโภคหลังปรับขึ้น VAT เช่น เพิ่มเงินอุดหนุนในการซื้อบ้าน ลดภาษีรถยนต์ที่จดทะเบียนใหม่ โครงการสะสมแต้มหรือแลกสิทธิประโยชน์เมื่อซื้อบ้าน ประหยัดพลังงานหรือออกแบบเพื่อผู้สูงอายุ และการให้เงินคืนร้อยละ 2 – 5 สำหรับการชำระผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังมีมาตรการช่วยเหลือธุรกิจขนาดเล็ก (รายได้ไม่เกิน 10 ล้านเยนต่อปี) โดยให้ยกเว้นการเสีย VAT แต่เมื่อใช้ระบบใบกำกับภาษีแบบใหม่ ธุรกิจเหล่านี้ต้องสมัครเป็นผู้เสียภาษีจึงจะออกใบกำกับได้ รัฐบาลจึงผ่อนปรนให้ชำระเพียงร้อยละ 20 ของ VAT เป็นระยะเวลา 3 ปี พร้อมพัฒนาระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ภาคบังคับ เพื่อช่วยให้ภาคธุรกิจคำนวณและขอคืนภาษีได้อย่างถูกต้อง³² ส่วน**ประเทศโคลัมเบีย** มีนโยบายวันปลอดภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรือบริการที่สำคัญต่อครัวเรือนรายได้น้อย ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสีย VAT เป็นการชั่วคราว อาทิ อุปกรณ์การเรียน อีกทั้ง ยังมีโครงการ VAT Refund โอนเงินโดยไม่มีเงื่อนไขให้ครัวเรือนยากจน เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการขึ้นภาษี ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ VAT โดยออกมาตรการป้องกันการหลบเลี่ยงภาษี ผ่านการบังคับใช้ใบแจ้งหนี้อิเล็กทรอนิกส์ (E-invoicing) เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจเข้าสู่ระบบภาษี เนื่องจากมีธุรกิจนอกระบบจำนวนมาก อีกทั้ง ยังจูงใจผู้ประกอบการด้วยการอนุญาตให้นำ VAT จากการซื้อหรือนำเข้าสินค้าทุน (capital goods) มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้³³

ตาราง 12 การออกมาตรการรองรับหลังการปรับอัตรา VAT ในต่างประเทศ

ประเทศสิงคโปร์	
มาตรการช่วยเหลือ	โครงการบัตรกำนัล GST ดำเนินการตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน เพื่อช่วยเหลือกลุ่มประชาชนรายได้น้อยและรายได้ปานกลางในด้านต่าง ๆ ได้แก่ - การมอบเงินสดให้แก่ประชาชนรายได้น้อยที่อายุ 21 ปีขึ้นไป เพื่อใช้จ่ายสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวัน - การโอนเงินสบทบเข้าบัญชีกองทุนสุขภาพเมดิเซฟ (MediSave) ให้แก่ประชาชนอายุ 65 ปีขึ้นไป เพื่อช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ - ภาครัฐยังมอบเงินช่วยเหลือค่าสาธารณูปโภค (U-Save) และค่าบำรุงรักษาอาคาร ในรูปแบบเงินคืน (rebate) รายไตรมาส ให้แก่ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในแฟลตของการเคหะสิงคโปร์
ประเทศญี่ปุ่น	
มาตรการช่วยเหลือชั่วคราว	- การให้เงินคืน (rebate) เฉพาะการชำระผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรการชั่วคราวระยะเวลา 9 เดือน) โดยผู้บริโภคจะได้รับเครดิตภาษีคืนร้อยละ 2 - 5 เป็นคะแนนสะสม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการชะลอการใช้จ่ายของผู้บริโภคหลังการปรับขึ้นอัตราภาษี - คะแนนสะสมเพื่อใช้แทนเงินสดหรือแลกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เมื่อซื้อบ้านประหยัดพลังงาน ทนทานต่อแผ่นดินไหว หรือออกแบบเพื่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นมาตรการระยะเวลา 6 เดือน
มาตรการช่วยเหลือถาวร	- การเพิ่มเพดานเงินอุดหนุนสำหรับผู้ซื้อบ้านจาก 300,000 เยน เป็น 500,000 เยน - การปรับลดภาษีรถยนต์สำหรับผู้บริโภคนึ่งส่วนบุคคลที่จดทะเบียนครั้งแรกตั้งแต่วันที่ปรับขึ้น VAT เป็นร้อยละ 10 เพื่อลดผลกระทบที่จะส่งผลกระทบต่อความต้องการรถยนต์
การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บ VAT	การพัฒนากระบวนการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ภาคบังคับ โดยบังคับใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ปี 2566 เป็นต้นไป เพื่อให้ภาคธุรกิจมีเวลาปรับตัวและเตรียมความพร้อม โดยในช่วงระหว่างเปลี่ยนผ่าน รัฐบาลอนุญาตให้มีการหักภาษีจากการซื้อที่ต้องเสียภาษี โดยระบบดังกล่าวจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจให้สามารถคำนวณภาษีที่ขอคืนภาษีได้อย่างถูกต้อง
ประเทศโคลัมเบีย	
มาตรการช่วยเหลือ	- นโยบายวันปลอดภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรือบริการที่สำคัญต่อครัวเรือนรายได้น้อยให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสีย VAT เป็นการชั่วคราวในระยะเวลาที่กำหนด อาทิ อุปกรณ์การเรียน เครื่องใช้ในครัวเรือน - โครงการ VAT Refund การโอนเงินช่วยเหลือแบบไม่มีเงื่อนไขให้ครัวเรือนที่ยากจนและเปราะบาง เพื่อบรรเทาผลกระทบของ VAT
การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บ VAT	ระเบียบการใช้ใบแจ้งหนี้อิเล็กทรอนิกส์ (E-invoicing) สำหรับผู้ประกอบการ โดยบังคับใช้แก่ผู้เสียภาษีในระบบทั้งหมด เพื่อป้องกันการหลบเลี่ยงหรือนิยาม นอกจากนี้ ยังมีการจูงใจให้เข้าสู่ระบบภาษี VAT ด้วยการอนุญาตให้นำ VAT จากการซื้อหรือนำเข้าสินค้าทุน (capital goods) มาหักออกจากภาษีเงินได้นิติบุคคลได้

ที่มา : รวบรวมโดย กชส. สศช.

³² Stripe, Inc., 2568. บทความเรื่อง “การเปิดตัวระบบใบแจ้งหนี้ของญี่ปุ่นและสถานการณ์ที่ควรออกใบแจ้งหนี้” เข้าถึงได้จาก <https://stripe.com/th/resources/more/japan-invoice-system-launch#kaarepliynmaaaichrabbaibkamkabphaasii>

³³ World Bank, 2018. Revisiting the Distributive Impacts of Fiscal Policy in Colombia.

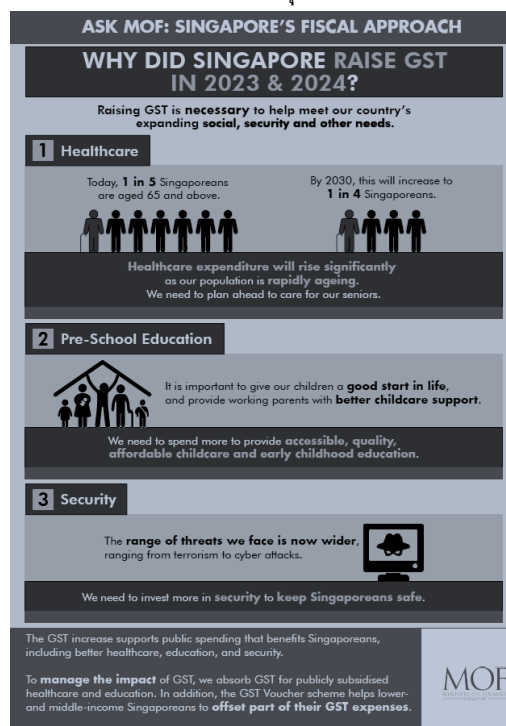
6. การสร้างความเข้าใจและการสื่อสารข้อมูลให้แก่ประชาชนและภาคธุรกิจ กรณี**ประเทศญี่ปุ่น**ให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ทั้งข้อมูลที่ต้องและมาตรการรองรับการปรับภาษีต่อประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ควบคู่กับการเปิดเผยข้อมูลแผนการใช้จ่ายงบประมาณจาก VAT ที่ปรับขึ้น เพื่อแสดงถึงความโปร่งใสและความรับผิดชอบของภาครัฐ อาทิ การนำไปพัฒนาสวัสดิการทางสังคมให้มีความยั่งยืน มาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย หรือการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน **ประเทศสิงคโปร์** รัฐบาลมีการสื่อสารข้อมูลและเหตุผลที่ถูกต้องชัดเจนอย่างต่อเนื่อง โดยออกประกาศและเผยแพร่ข้อมูลการปรับขึ้น VAT ผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ เว็บไซต์ของกรมสรรพากร การส่ง SMS หรือจดหมาย ซึ่งในส่วนของภาคประชาชน มีการชี้แจงถึงแนวทางการใช้รายได้จากการปรับขึ้น VAT สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขและการดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงใช้ในการออกมาตรการสนับสนุน (Assurance Package) เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการปรับภาษีโดยเฉพาะสำหรับครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและปานกลาง ขณะที่ภาคธุรกิจมีการออกคู่มือ (E-Tax Guide) ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และวิธีการปรับระบบต่าง ๆ อาทิ ระบบการออกใบกำกับภาษี การออกใบแจ้งหนี้ และระบบบัญชี ให้สอดคล้องกับอัตราภาษีใหม่

ประโยชน์จากการปรับขึ้น VAT

1. **ภาครัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น** สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายสาธารณะหรือใช้แก้ไขปัญหาที่ประเทศกำลังเผชิญ ซึ่งประสบการณ์ในหลายประเทศ พบว่า ภายหลังการขึ้นอัตรา VAT รายได้ของรัฐเพิ่มขึ้นในทันที อาทิ **ประเทศญี่ปุ่น** ที่ขึ้นอัตรา VAT จากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 ในปี 2557 ทำให้รายได้จาก VAT เพิ่มขึ้นจาก 5.2 ล้านล้านเยน เป็น 16 ล้านล้านเยน ขณะที่**สหราชอาณาจักร** ที่เพิ่มอัตรา VAT ในปี 2554 จะเพิ่มรายได้ได้ 12.1 พันล้านปอนด์ ซึ่งการที่รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นจะช่วยฟื้นฟูฐานะทางการคลังและปรับสมดุลทางการคลังของรัฐบาลให้ดีขึ้น โดยกรณีของสหราชอาณาจักร การปรับขึ้นอัตรา VAT ช่วยให้รัฐลดการกู้ยืมลงทำให้นี้สาธารณะไม่ปรับเพิ่มขึ้น

2. **ประชาชนจะได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้นและครอบคลุมมากขึ้น** โดยเฉพาะการขึ้นอัตรา VAT ที่ระบุวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนเพื่อการจัดสวัสดิการ อาทิ กรณีของ**ประเทศญี่ปุ่น** มีมาตรการสนับสนุนการศึกษาฟรีสำหรับเด็กปฐมวัยและกลุ่มเด็กเล็กอายุ 3 - 5 ปี ซึ่งจะทำให้เด็ก 2 ล้านคน สามารถเข้าเรียนอนุบาลได้ฟรี³⁴ รวมถึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี สำหรับครัวเรือนรายได้น้อย โดยมาตรการข้างต้นเน้นส่งเสริม

แผนภาพ 19 การสื่อสารถึงสาเหตุการปรับขึ้นของประเทศสิงคโปร์

ที่มา : Ministry of Finance of Singapore

³⁴ News on Japan, 2025. Japan expanding free preschool, part of Abe's \$17.5bn spending.

ความสำคัญของการศึกษาก่อนวัยเรียน รวมถึงต้องการลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก เพื่อแก้ไขปัญหาอัตราการเกิดที่ต่ำของประเทศ ขณะที่**ประเทศสิงคโปร์**ได้นำงบประมาณส่วนหนึ่งไปใช้ในการดูแลผู้สูงอายุผ่านโครงการ Silver Support ซึ่งเป็นมาตรการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุที่อายุ 65 ปีขึ้นไป ที่มีรายได้น้อย โดยปี 2566 งบประมาณสนับสนุนโครงการเพิ่มขึ้นเป็น 595 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ จาก 581 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ในปี 2564 เช่นเดียวกับจำนวนผู้รับความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นเป็น 260,000 คน ในปี 2566 จาก 249,000 คน ในปี 2564 นอกจากนี้ ในปี 2568 เงินสนับสนุนโครงการ Silver Support จะถูกปรับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 และเกณฑ์รายได้ครัวเรือนต่อเดือนจะขยายจาก 1,800 ดอลลาร์สิงคโปร์ เป็น 2,300 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อคนอีกด้วย³⁵

3. **การขยายฐานภาษีและลดการหลบเลี่ยงภาษีในระบบได้มากขึ้น** เนื่องจาก VAT จัดเก็บในทุกขั้นตอนของห่วงโซ่การผลิต/จำหน่าย ทำให้ระบบการออกใบกำกับภาษีมักได้รับการพัฒนาควบคู่กับการดำเนินการเพิ่มอัตรา VAT ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ภาครัฐสามารถตรวจสอบเส้นทางการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ประเทศโคลัมเบีย และญี่ปุ่นมีการดำเนินการ นอกจากนี้ บางประเทศยังมีการใช้อัตรา VAT เพื่อสร้างความเท่าเทียม อาทิ **ประเทศอินโดนีเซีย** มีการปรับเพิ่มอัตรา VAT สำหรับกลุ่มสินค้าและบริการฟุ่มเฟือย อาทิ เครื่องบินส่วนตัว เรือยacht และบ้านหรู จากร้อยละ 11 เป็นร้อยละ 12 ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2568 ที่ผ่านมานอกจากสินค้าและบริการดังกล่าวยังคงเก็บในอัตราที่ร้อยละ 11 ซึ่งช่วยในการจัดสรรทรัพยากรจากคนที่ร่ำรวยมากกระจายไปยังคนกลุ่มอื่น

ทั้งนี้ สำหรับกรณีของประเทศไทย จากงานศึกษาของศูนย์วิจัยกิจการไทย เรื่อง ความเสี่ยงทางการคลังไทย ทางรอดและบทเรียนจากต่างประเทศ พบว่า หากประเทศไทยปรับขึ้นอัตรา VAT ร้อยละ 1 จะสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ภาครัฐถึงร้อยละ 0.5 ของ GDP หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 93,000 ล้านบาท (เมื่อใช้มูลค่า GDP ของปี 2567) โดยเมื่อนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายงบประมาณสำหรับโครงการที่สำคัญ

ในปีเดียวกัน อาทิ 1) โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่ใช้งบประมาณ 91,000 ล้านบาท และมีผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพจำนวน 11.5 ล้านคน 2) โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่มีการใช้งบประมาณ 55,800 ล้านบาท ซึ่งครอบคลุมผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 13.5 ล้านคน ได้เกือบ 2 ปีงบประมาณ และ 3) โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่ใช้งบประมาณ 17,600 ล้านบาท และช่วยเหลือเด็ก 2.3 ล้านคนได้ถึง 5 ปีงบประมาณ³⁶

³⁵ CPF Board, Government of Singapore, 2566

³⁶ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2568. รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

จากประสบการณ์การขึ้น VAT ของต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การออกแบบนโยบาย และมาตรการรองรับที่เหมาะสมและรอบด้าน จะสามารถช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมได้ โดยต้องมีการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายในการปรับ VAT การศึกษาและคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนและภาคธุรกิจ การออกมาตรการบรรเทาผลกระทบเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย และการกำหนดทิศทางการใช้รายได้ที่โปร่งใส โดยการปรับขึ้นอัตรา VAT ต้องพิจารณาบนพื้นฐานของความจำเป็นทางการคลัง ความพร้อมของระบบจัดเก็บภาษี และภาวะเศรษฐกิจที่เหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังต้องพิจารณาปรับปรุงการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อลดช่องว่างของการเสียภาษี เพื่อให้การปรับขึ้นอัตรา VAT เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความยั่งยืนทางการคลังของประเทศในระยะยาว

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2564				2565				2566				2567				2568		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
1. คุณภาพของคน																			
การมีงานทำ ^{1/}																			
กำลังแรงงาน (พันคน)	39,866.0	39,893.6	39,731.7	39,758.7	39,618.2	39,764.0	40,088.6	40,142.5	40,281.0	40,302.2	40,531.8	40,673.9	40,226.4	40,178.1	40,484.1	40,537.7	40,484.1	40,114.4	40,196.3
การมีงานทำ (พันคน)	38,659.9	38,904.6	38,753.5	38,998.0	38,715.6	39,010.9	39,566.0	39,591.7	39,629.2	39,677.5	40,091.3	40,250.1	39,579.0	39,500.7	40,039.5	40,106.2	39,383.3	39,510.0	39,852.1
- ภาคเกษตรกรรม	11,132.2	11,793.3	12,707.0	12,644.8	11,403.7	11,656.5	12,399.9	12,215.4	11,587.4	11,634.4	12,644.0	12,333.5	10,927.8	11,048.4	12,212.4	11,890.7	10,592.2	10,943.5	11,862.2
- การผลิต	6,363.3	6,137.2	6,146.4	6,109.6	6,262.1	6,230.8	6,235.0	6,377.4	6,289.8	6,249.0	6,273.1	6,227.8	6,336.7	6,384.7	6,184.6	6,243.6	6,309.1	6,418.2	6,345.5
- การก่อสร้าง	2,499.2	2,393.5	2,072.5	2,175.4	2,394.9	2,189.7	2,081.3	2,153.7	2,355.8	2,320.3	2,142.1	2,220.5	2,473.7	2,354.6	2,156.2	2,230.6	2,348.3	2,268.6	2,040.3
- การขายส่ง การขายปลีก	6,516.4	6,325.9	6,486.1	6,589.7	6,649.3	6,850.1	6,774.8	6,723.7	6,943.8	6,885.6	6,761.1	6,982.2	6,917.0	6,898.6	6,708.5	6,856.9	6,701.1	6,817.1	6,812.3
- โรงแรมภัตตาคาร	3,012.5	3,051.2	2,706.5	2,771.9	2,878.6	2,865.0	2,932.4	2,955.4	3,115.8	3,200.0	3,176.2	3,192.5	3,444.5	3,355.4	3,370.7	3,491.7	3,566.5	3,459.7	3,349.2
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,369.6	1,442.9	1,478.9	1,393.4	1,533.8	1,452.9	1,407.6	1,457.1	1,423.7	1,468.2	1,436.8	1,522.2	1,614.9	1,600.4	1,637.3	1,588.9	1,687.8	1,727.2	1,717.3
- อื่น ๆ	7,766.7	7,760.6	7,156.0	7,313.1	7,593.5	7,765.9	7,735.0	7,708.9	7,912.9	7,920.0	7,658.1	7,771.4	7,864.3	7,858.6	7,770.0	7,803.9	8,178.3	7,875.7	7,725.3
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	96.98	97.53	97.58	98.11	97.72	98.11	98.7	98.60	98.38	98.45	98.91	98.96	98.39	98.31	98.90	98.94	97.28	98.49	99.14
ผู้ว่างงาน (พันคน)	791.6	764.3	911.1	660.6	607.6	546.6	491.4	462.5	421.1	429.0	401.2	329.3	407.7	429.1	413.9	358.2	357.7	365.5	307
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.99	1.92	2.29	1.66	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	1.06	0.99	0.81	1.01	1.07	1.02	0.88	0.88	0.91	0.76
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) (ทำงานน้อยกว่า 35 ม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	668.9	481.5	803.9	453.2	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6	166.9	210.9	191.5	162.4	191.9	223.6	176.3	155.9	142.6
หนี้สินครัวเรือน ^{2/}																			
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.9	15.0	15.1	15.3	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	16.1	16.2	16.4	16.4	16.4	16.4	16.4	16.3	16.3	N.A.
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.2	3.9	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.6	0.8	0.2	-0.3	-0.3	N.A.
- สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (ร้อยละ)	95.5	94.2	94.1	94.6	93.8	92.8	91.7	91.6	90.7	90.8	90.8	91.3	90.7	89.7	88.9	88.4	87.1	86.8	N.A.
หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท)	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	N.A.
- สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)	7.2	7.4	7.7	7.5	7.5	8.6	8.4	7.4	7.2	7.7	7.7	7.7	8.0	8.5	8.8	8.9	8.8	9.1	N.A.
สุขภาพ																			
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}	70,287	42,698	52,200	31,014	63,158	70,542	200,626	126,651	141,779	117,952	401,003	341,963	259,672	202,879	430,044	358,795	426,286	258,105	416,876
- อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค	-63.7	-22.3	-39.6	-67.9	-10.1	65.2	284.3	308.4	124.5	63.3	99.8	169.9	80.1	72.1	5.9	27.6	64.1	27.2	-306
- ปอดอักเสบ	47,665	32,500	46,461	26,651	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418	97,040	103,517
- ไข้เลือดออก	2,530	3,088	2,677	1,661	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,636	76,579	46,548	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236	15,036	24,918
- มือ เท้า และปาก	13,023	3,723	1,360	902	740	4,734	79,223	14,285	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	49,610	16,380	10,684	13,004	68,510
- ไข้อหัดใหญ่	5,967	2,537	1,070	1,124	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	25,682	211,103	202,741	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952	130,683	217,452
- อื่นๆ	245	275	269	361	231	529	1,376	1,465	622	797	1,591	1,473	767	732	1,348	1,340	782	955	1,287
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ ^{4/}																			
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่	73,619	66,171	56,933	78,542	75,660	68,400	59,365	82,662	78,377	70,873	61,604	85,913	82,197	73,703	63,879	89,268	84,192	74,477	63,944
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ (ร้อยละ)	-2.9	-2.4	-1.9	0.3	1.0	1.2	1.9	3.8	2.4	2.7	3.3	2.9	4.4	1.0	0.8	2.1	1.0	0.1	0.2
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46,016	37,948	34,301	49,510	47,122	39,154	36,032	52,871	49,811	41,508	38,151	55,842	54,045	43,834	39,804	58,850	55,757	44,414	39,954
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	-4.3	-3.0	-2.0	1.2	1.8	2.3	3.9	5.3	4.1	4.6	4.7	4.9	7.7	3.2	1.8	3.4	2.0	1.1	0.7
มูลค่าการบริโภคบุหรี่	27,603	28,223	22,632	29,032	28,538	29,246	23,333	29,791	28,565	29,365	23,453	30,071	28,152	29,869	24,075	30,418	28,435	30,138	23,990
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรี่ (ร้อยละ)	-0.5	-1.6	-1.6	-1.9	-0.7	-0.5	-1.2	0.8	-0.2	-0.1	0.9	-0.7	-1.0	-1.9	0.6	-0.7	-0.8	-0.9	-0.6
2. ความมั่นคงทางสังคม ^{5/}																			
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)																			
จำนวนผู้ประสบภัยสะสมรวม (ราย)	279,333	209,004	167,564	241,070	225,219	225,857	246,267	244,556	208,616	200,054	196,850	217,308	224,121	203,848	212,637	228,626	225,919	204,797	215,580
- อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	-19.4	8.1	47.0	1.4	-7.4	-11.4	-20.1	-11.1	7.4	1.9	8.0	5.2	0.8	0.5	1.4
- อัตราการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	397.6	297.5	238.5	343.2	320.6	321.5	350.6	348.1	297.0	284.8	280.2	309.3	319.3	290.3	302.6	325.2	319.3	289.1	306.2
จำนวนคดีอาญารวม (คดี)	144,453	139,293	125,076	119,864	101,739	107,933	104,413	112,809	104,031	89,167	90,659	101,800	106,633	108,520	121,501	120,070	117,439	121,082	137,775
- อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	35.1	45.9	46.7	46.0	-29.6	-22.5	-16.5	-5.9	2.3	-17.4	-13.2	-9.8	2.5	21.7	34.0	17.9	10.1	11.6	13.4
- อัตราคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	6.28	5.57	5.13	5.66	5.3	5.3	5.5	5.7	6.6	6.8	6.6	6.7	6.9	6.7	7.4	7.1	7.2	6.9	6.8
- อัตราคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	17.46	17.34	20.0	18.6	16.5	17.2	19.2	19.3	21.2	20.4	24.0	25.0	23.6	23.3	29.6	26.8	28.1	26.3	30.1
- อัตราคดียาเสพติด (ต่อประชากรแสนคน)	183.68	176.97	154.2	147.6	123.9	132.0	124.7	136.4	120.8	100.0	98.7	113.5	121.5	124.6	135.9	137.0	131.7	138.9	158.8
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{6/}																			
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	3,810	3,929	3,667	2,971	2,540	4,902	6,045	6,749	12,631	7,504	6,305	5,724	5,786	5,517	6,894	7,211	8,052	8,537	9,236
- กรณีสัญญา	983	1,090	1,031	534	432	796	1,202	385	477	561	455	431	467	420	686	599	625	666	469
- กรณีฉลาก	585	622	633	528	830	1,018	1,652	868	793	508	474	646	584	533	886	857	911	850	664
- กรณีโฆษณา	1,511	1,455	813	973	740	1,995	1,220	754	2,474	330	360	470	807	397	742	648	788	674	530
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	731	762	1,190	936	538	1,093	1,971	1,177	741	513	588	536	609	600	711	873	1,418	744	1,258
- เรื่องอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567	3,869	4,234	4,310	5,603	6,315
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. (ราย) ^{7/}	769	528	651	2,018	1,780	624	502	525	474	371	297	451	414	340	310	395	394	367	449

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
1. คุณภาพของคน													
การมีงานทำ													
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{9/}	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	268,096	272,205	272,541	280,804
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{1/}	98.81	98.85	98.71	98.62	98.50	98.32	98.52	98.52	97.76	97.53	98.29	98.68	98.6
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{1/}	0.66	0.72	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.96	1.32	0.98	1.00
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{1/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	347.0	273.7	256.3	272.5	174.9	303.3	292.5	249.6	485.1	601.8	273.3	202.1	192.3
หนี้สินครัวเรือน^{2/}													
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	9.4	10.5	11.2	11.8	12.3	12.8	13.5	14.2	14.8	15.3	15.9	16.4	16.4
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	N.A.	11.4	6.6	5.7	3.8	4.3	5.9	4.9	3.9	3.8	3.9	3.0	0.2
- สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (ร้อยละ)	76.1	81.1	84.4	85.9	84.0	82.5	82.7	84.1	94.2	94.6	91.6	91.3	88.4
หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท) ^{3/}	0.57	0.62	0.42	0.5	0.66	0.72	0.77	0.95	0.88	0.95	0.98	1.05	12.2
- สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)	8.03	7.67	5.10	5.72	6.63	6.87	6.9	8.03	7.17	7.52	7.44	7.65	8.9
สุขภาพ^{10/}													
อัตราผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	2,935	3,387	3,697	3,409
อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)													
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	1,246.00	1,119.02	1,489	1,600
- หัวใจ	955	887	845	1,012	1,027	810	1,069	1,099	1,116	1,050	958	1,270	1,308
- เบาหวาน	868	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	1,504	1,420	1,840	2,023
- ความดันโลหิต	1,246	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,388	2,413	2,329	2,174	2,897	3,205
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	63	83	79	92	95	98	101	106	111	106	103	134	155
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	35	43	45	55	58	61	70	78	83	83	80	118	137
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	54	46	39	44	42	42	41	41	42	41	36	48	56
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	62	57	55	68	74	75	83	94	90	91	95	135	148
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{11/}	49.3	49.5	49.81	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81	55.97	57.22	58.58
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{12/}	12.65	10.96	10.52	7.19	8.6	7.83	8.30	6.26	6.83	6.32	5.43	3.41	N.A.
การศึกษา													
อัตราการเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{13/}													
- ประถมศึกษา	104.00	102.72	102.24	102.40	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06	99.24	100.12	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63	96.79	94.61	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.50	79.32	81.90	84.00	84.72	N.A.
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	47.72	49.13	49.46	49.02	57.97	49.37	54.34	53.88	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{14/}	8.0	8.0	8.1	8.5	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9	9.2	9.2	9.2
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{15/}	8.8	8.9	9.0	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6	9.9	10.0	10.2	10.2	10.3
- ชาย	8.9	8.9	9.0	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8	10	10	10
- หญิง	8.8	8.9	9.0	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10	10.1	10.4	10.5	10.5
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{15/}	4.5	4.7	4.8	5.0	5.0	5.0	5.1	5.2	5.4	5.5	5.8	5.9	6.0
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6	6.1	6.5	6.5	6.6
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	4.7	4.9	5.1	5.4	5.5	5.6
2. ความมั่นคงทางสังคม													
สถาบันครอบครัว													
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{16/}	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81	-	99.75	99.88	99.93	99.95
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{17/}	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	-	-	-	-	-	-	-	-
หลักประกันทางสังคม													
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{18/}	99.90	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.89	99.57	99.56	99.56	99.73
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.96	18.48	18.92	18.84	18.73	19.12	19.21	19.19
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.8	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.80	7.92	7.94	7.95	8.08
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.88	72.2	71.45	71.45	71.44	70.74	70.16	70.23
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	0.15	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.95	0.96	1.02	1.03
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.7	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96	N.A.	N.A.	N.A.
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.10	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28	0.3	0.30	0.14
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{19/}	29.70	31.56	35.32	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	61.35	61.14	60.88	61.21
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)													
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{20/}	33.6	32.8	32.0	30.7	33.5	33.1	30.5	30.4	27.3	20.6	22.7	26.9	20.2
อัตราคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{6/}	40.0	37.0	37.3	25.9	31.5	27.7	26.7	25.0	22.1	23.9	23.0	28.3	28.0
อัตราคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{6/}	79.7	77.4	72.7	75.8	96.6	85.2	68.8	69.9	65.4	77.4	76.3	96.2	103.1
อัตราคดียาเสพติด ^{6/}	596.2	719.4	558.7	249.4	349.9	424.6	436.2	554.8	471.1	697.8	546.7	459.4	518.6
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ต่อการปล่อยตัวในรอบ 1 ปีของการติดตาม ^{21/}	20.0	20.4	17.5	22.7	22.1	23.4	23.7	25.2	22.3	19.7	15.2	15.0	7.4

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี) ต่อ

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
การคุ้มครองผู้บริโภค^{7/}													
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,489	7,093	6,638	7,118	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377	16,671	32,164	25,408
- กรณีสัญญา	3,547	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638	2,815	1,924	2,172
- กรณีฉลาก	3,876	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,871	2,105	2,138	2,368	4,368	2,421	2,860
- กรณีโฆษณา	2,013	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,439	7,191	6,810	4,752	4,709	3,634	2,594
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	76	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619	4,779	2,378	2,793
- กรณีอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,807	14,989
การให้บริการทางสายด่วน 1166 (ราย)	60,982	41,773	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	47,996	51,185	38,736	38,484	42,551	47,771
3. ความปลอดภัยและพฤติกรรมของคน													
พฤติกรรมในการบริโภค													
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{22/}	88.3	88.1	87.9	87.2	87.1	86.97	86.6	86.5	87.0	87.0	87.3	N.A.	N.A.
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{22/}	11.7	11.9	12.1	12.9	12.9	13.0	13.4	13.5	13.0	13.0	13.0	N.A.	N.A.
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{23/}	-	32.22	32.29	34	-	28.4	-	-	-	28	N.A.	N.A.	N.A.
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{23/}	-	19.94	20.72	19.9	-	19.1	-	-	-	17.4	N.A.	N.A.	N.A.
4. สิ่งแวดล้อม													
สารอันตราย^{24/}													
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	68.13	62.38	21.42	20.36	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ขยะ^{24/}													
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98	25.70	26.95	27.20
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	4.19	4.21	4.88	4.85	4.96	4.48	4.46	4.70	4.65	4.69
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	3.7	3.73	3.88	3.93	3.85	3.14	3.16	3.30	3.21	3.25
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน)	3.57	3.3	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	2.26	3.50	1.89	N.A.
มลพิษทางอากาศ^{24/}													
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน มคก./ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.)	38.20	41.00	41.30	38.20	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43	38.14	48.67	32.00

- ที่มา: 1/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท ข้อมูลเครดิตบูโรแห่งชาติ จำกัด
- 3/ กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 4/ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 5/ ข้อมูลสถิติอาชญากรรม อาชญากรรม จากระบบสารสนเทศสำนึกตำรวจ (CRIMES) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบก จากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) และข้อมูลประชากรจากกรมการทะเบียนราษฎรของประเทศไทย พ.ศ. 2543 - 2573 และ พ.ศ. 2553 - 2583 ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 6/ ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา (การให้บริการทางสายด่วน 1166 สคบ. ให้บริษัทเอกชนดำเนินการตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552)
- 7/ รายงานผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนตามกรณีข้อร้องเรียน สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
- 8/ ข้อมูล GDP chain volume measures [reference year = 2002] (original) จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2556 ข้อมูลการมีงานทำมีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ชุดข้อมูลค่าคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583
- 9/ สรุปรายงานการป่วย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี 2550 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค
- 10/ รายงานการศึกษาข้อสมมุติเพื่อใช้ในการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 (ฉบับปรับปรุง) (สศช., 2562) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2583 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 11/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.
- 12/ สถิติการศึกษาฉบับย่อย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 13/14/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป จากปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 15/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 16/ จัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้าย โดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 17/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- 18/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 19/ ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี กระทรวงสาธารณสุข
- 20/ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบบริหารเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากภาคการติดตามในรอบ 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด
- 21/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 22/ การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจพฤติกรรมกลุ่มสุราและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ปี 2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป) ทำการสำรวจทุก 2 ปี
- 23/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำการสำรวจทุก 5 ปี
- 24/ การสำรวจการมีอินเทอร์เน็ตในครัวเรือน และการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 25/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

กรมการขนส่งทางบก. 2567. อันตราย ยานพาหนะแบบใด ? วิ่งบนถนนสาธารณะไม่ได้.

กรมควบคุมโรค กองระบาดวิทยา, ข้อมูลจากระบบ Digital Disease Surveillance (DDS) ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2568.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2568. การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทยราย 3 เดือน เดือนตุลาคม – ธันวาคม พ.ศ.2568. เข้าถึงได้จาก <https://www.tmd.go.th/forecast/threemonthcontentcountry/092025-112025>.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2568. รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร วันที่ 19 พฤศจิกายน 2568 (เวลา 15.00 น.).

กระทรวงพาณิชย์. 2567. รายงานดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย ปี 2568 ปีฐาน 2566. การแจ้งเดือนสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย.

คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ. 2567. แผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2569 - 2572).

ลินันท์ สงวนเงินและวาสนา ปักกะโร (ธนาคารแห่งประเทศไทยและกรมบังคับคดี). 2565. ส่องสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยภายใต้การบังคับคดี.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2568. เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน และสถิติสถาบันการเงิน. _____, 2568. รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อไตรมาส ปี 2568.

นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2554. รายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการการปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรม”.เข้าถึงได้จาก https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2013/05/A151_Chapter0.pdf.

บริษัท แกร็บ (ประเทศไทย) จำกัด. 2567. แกร็บ จัมมิโอ ดีป้า เปิดตัวโครงการ “แกร็บวัยเก๋า”.

บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด. 2568. ข้อมูลสถิติสินเชื่อส่วนบุคคล.

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ให้อายุคนไข้แล้วและรถยนต์ไฟฟ้าใช้แล้วเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก. (2568). ราชกิจจานุเบกษา (เล่มที่ 142). ตอนพิเศษ 321 ง.

พิทวัส พูนผลกุล (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์). 2567. บทความเรื่อง “ประเทศต่าง ๆ เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราเท่าไร?”.

มนุษย์ต่างวัย. 2567. “ป้าจู้” ผู้เชี่ยวชาญด้านเส้น รับบททุกปัญหาเส้นเท้า.

ยังแอบปี. 2568. โครงการอบรม House to Homestay เปลี่ยนบ้านสร้างรายได้.

รศ.อิทธิพร มูทิตาเจริญ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2568. งานวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสการ VAT คนไทย : จากงานวิจัยเชิงประจักษ์สู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย”.

วิจัยกรุงศรี. 2568. อุทกภัย ปี 2568: ความเสี่ยง และผลกระทบ.

ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์. 2568. สถิติตลาดที่อยู่อาศัยทั่วประเทศและที่อยู่อาศัยมือสอง.

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC). 2568.

ศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และหน่วยงานอื่น ๆ, 2565, โครงการสืบสวนสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในเชิงลึก 1,200 เคสอุบัติเหตุ: สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์และลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ.

สภาองค์กรของผู้บริโภค. 2568. ผลวิจัยรถยนต์ไฟฟ้า ชี้ออกไหวผู้ซื้อเสี่ยงความปลอดภัย ขาดมาตรการเชิงป้องกัน. _____, 2568. เดินหน้าแก้ปัญหาธุรกิจคอนเสิร์ต – อีเวนต์ กระทบผู้บริโภค.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2568. สถิติเรื่องร้องเรียน สำนักรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในการโทรคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2568.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2568. “ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”. รายงานเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2568.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2568. โครงการเสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการยุติแหล่งผลิตยาเสพติดและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568.

สำนักงานงบประมาณรัฐสภา. 2568. วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2568. พฤติกรรมแก๊งคอลเซ็นเตอร์ต่างชาติ ที่แอบตั้งฐานอยู่ใกล้ตัวคุณ. _____, 2568. ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจแห่งชาติ.

สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. 2568. จำนวนผู้ประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) จำนวนรายเดือน ปี 2557 – 2568.

_____. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 39) จำนวนรายเดือน ปี 2558 – 2568.

_____. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 40) จำนวนรายเดือน ปี 2559 – 2568.

_____. จำนวนผู้ประกันตนรับประโยชน์ทดแทนและจำนวนเงินทดแทนกรณีว่างงาน (สะสม) จำนวนตามสาเหตุ เดือนมกราคม - กันยายน ปี 2568.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2568. ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล ปีงบประมาณ 2533 - 2568 (รายปี).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2567. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2565 - 2568. _____, 2567. การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2567.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2568. โครงการสำรวจแรงจูงใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับไปยังภูมิสำเนา และสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้แรงงานคืนถิ่นสามารถยกระดับเศรษฐกิจฐานราก : กรณีศึกษาในกรุงเทพฯ ชลบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา.

_____. 2568. โครงการศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมภายใต้การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทย.

สำนักบริหารหนี้สาธารณะ. 2568. ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง.

สำนักวิจัย ซูเปอร์โพล. (ม.ป.ป.). ทศนคติและแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย: ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ.

Abbas Valadkhani. 2005. Pre- and Post-Dynamic GST Effects on Goods and Services Included in the CPI Basket. University of Wollongong.

BANCO DE LA REPÚBLICA – COLOMBIA. 2025. Blog BanRep: VAT exemption days in Colombia: How did Household Consumption respond?. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/Nkt1v>.

Grant Thornton. 2019. Japan Tax Bulletin 2019 consumption tax rate changes and other related reforms. เข้าถึงได้จาก https://www.granthornton.jp/globalassets/1.-member-firms/japan-2/pdfs/newsletter/bulletin/archive/bulletin_201904.pdf.

Inland Revenue Authority of Singapore. 2024. What consumers need to know with the new GST rate from 1 Jan 2024. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/s5fEC>.

Ipsos. 2025. What Worries Thailand H1 2025.

JoyLife. 2568. บริการเช่าถุง เช่ายาย. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/kME32>.

Ministry of Finance (MOF), Government of Singapore. (2025). Goods and Services Tax. เข้าถึงได้จาก <https://www.mof.gov.sg/policies/taxes/goods-and-services-tax/>.

Ministry of Finance of Sinfapore. 2025. Goods and Services Tax (GST). เข้าถึงได้จาก <https://www.mof.gov.sg/policies/taxes/goods-and-services-tax/>.

Mr. Alan A. Tait. 1988. Value Added Tax International Practice and Problems. เข้าถึงได้จาก <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781557750129/ch010.xml>.

Puteri et al. 2025. The Effect Of Value Added Tax (VAT) Rate Increase Policy On Inflation Rate, Public Consumption, And Welfare In Indonesia.

PWC. 2568. สถิติอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มหรืออัตราภาษีสินค้าหรือบริการของประเทศหรือเขตพื้นที่ต่าง ๆ. เข้าถึงได้จาก <https://taxsummaries.pwc.com/quick-charts/value-added-tax-vat-rates>.

Stripe, Inc. 2568. บทความ “การเปิดตัวระบบใบแจ้งหนี้ของญี่ปุ่นและสถานการณ์ที่ควรออกใบแจ้งหนี้”. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/9w4Za>.

The Active. 2568. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ น.พ.เจต ธรรมธัชวรีย์ เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เข้าถึงได้จาก <https://theactive.thaipbs.or.th/news/public-health-20250927-2>.

Topiwala, A., Levey, D. F., Zhou, H., Deak, J. D., Adhikari, K., Ebmeier, K. P., Bell, S., Burgess, S., Nichols, T. E., Gaziano, M., Stein, M., และ Gelemtier, J. 2023. Alcohol use and risk of dementia in diverse populations: Evidence from cohort, case–control and Mendelian randomisation approaches. เข้าถึงได้จาก <https://doi.org/10.1136/jnnp-2022-330511>.

Whoscall. 2568. รายงานประจำปี 2567. เข้าถึงได้จาก <https://whoscall.com/th/blog/articles/1538-Whoscall เผยรายงานประจำปี 2567>.

World Bank. 2018. Colombia Policy. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/H4P7n>.

_____. 2023. Thailand Public Spending and Revenue Assessment: Promoting an Inclusive and Sustainable Future.

_____. 2025. East Asia and Pacific Economic Update October 2025. Jobs.

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กขส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact persons

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mail : Pairat@nesdc.go.th

โทร. 0-2280-4085 ต่อ 3617

ตารางการเผยแพร่

2568

พฤศจิกายน

- รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสามปี 2568

2568

ธันวาคม

2569

มกราคม

2569

กุมภาพันธ์

- รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสี่และภาพรวม
ปี 2568

2569

มีนาคม

2569

เมษายน

2569

พฤษภาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสหนึ่ง ปี 2569

2569

มิถุนายน

2569

กรกฎาคม

2569

สิงหาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสอง ปี 2569

2569

กันยายน

2569

ตุลาคม

<https://www.nesdc.go.th>

รายงานภาวะสังคมไทย
รายไตรมาส (ย้อนหลัง)